

LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen Plan Estrategikoa

2021-2027

LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa
Euroeskualdearen PLAN ESTRATEGIKOA

2021-2027

Zarauzko hondartza

08 DIAGNOSTIKO ESTRATEGIKOA

2014-2020 Plan Estrategikoaren Balantzea

Ortzimuga 2027: Lankidetzarako lurralde baterantz

20 2021-2027 PLAN ESTRATEGIKOA

Ikuspegi guztiz parte-hartzailea duen plan berria

Aldi berri baterako misioa, ikuspegia eta balioak

2021-2027 Plan Estrategikoaren egitura

1. ARDATZA. Euroeskualdeko hiritartasuna

2. ARDATZA. Garapen adimenduna, lehiakorra, inklusiboa eta jasangarria

3. ARDATZA. Lurraldearen jasangarritasuna eta kohesioa

4. ARDATZA. Mugaz gaindiko gobernantza

5. ARDATZA. Euroeskualdearen kudeaketa aurreratua

82 ESTRATEGIAREN JARRAIPENA

Estrategiaren jarraipenerako eredia

Jarraipen eta ebaluazio adierazleak

96 ESKERRAK

100 ERANSKINAK

2021-2027 Plan Estrategikoa Aurkezpena

Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen 2021-2027 Plan Estrategikoaren argitalpenak Lurralde Lankidetzarako Europar Talde (LLET) horren sorreraren hamargarren urtemugarekin bat egiten du. 2011ko abenduan sortu zen Euroeskualdea, iragan mendeko 1980. hamarkadan hasitako lankidetzaren prozesu bati buru emanez.

Plan Estrategiko honek COVID-19aren pandemiak eragindako krisiaren irteerarekin kointziditzen du, zeinaren ondorioek eragin zuzena izan duten giza-, osasun-, jendarte-, ekonomia- eta emozio-mailan. Dena dela, pandemiari aurre egiteko neurriek mugaz gaindiko lurralde eta herritarrengan izan dute eragina. Horixe da irakaspenetako bat, eta horren ondorioz, Plan honek krisi-egoeren aurrean lurralde-eredu erresilientearen ikuspuntua ere barne hartzen du.

2014an Euroeskualdeak bere lehenbiziko 7 urterako Plan Estrategikoa onartu zuen, gure lehentasunezko lankidetzaren eremuak sendotzeko giltzarri izan den dokumentua. Horrela, ezagutza eta berrikuntza baliatu ditugu garapen ekonomikoaren eta enplegu-aukeren sorreraren palanka gisa, batik bat gazteen artean. Etorbizuneko Euroeskualdeko lan-eremu baten oinarriak ezartzeko urratsak ematen ari gara. Mugikortasuna eta aspaldiko mugaren bi aldeetako lotuneak hobetzeko eta Atlantikoko korridoreari bultzada berria emateko elkarlana ere azpimarragarria da. Urteroko proiektu-deialdien bitartez eta lankidetzaren estrategikoen sustengua dela medio, kultura, hezkuntza, osasuna, nekazaritza eta eleaniztasuna bezalako esparruetan lankidetzaren lagundu dugu, gure hizkuntzen ezagutza eta erabilera aurrerapausoak emanez.

Plan Estrategiko berriak etorkizuneko erronkei aurre egiten jarraitzeko konpromisoa indartzen du, gure komunitateen elkarlanetik abiatuta. Lehentasunak bat datoz dagozkigun gobernuen lehentasunekin, europar agendarekin eta Europako Lurralde Lankidetzaren helburuekin. Pandemiaren esperientziak utzitako agertoki ireki berriari ere erantzuten diote eta gure Estrategia partekatua aukera gisa aurre egiten dio mundu mailako trantsizio hirukoitzari: energia- eta ingurumen-trantsizioa, teknologia- eta trantsizio digitala, eta trantsizio demografiko eta soziala.

Euroeskualdearen Estrategiak helburu bikoitza du: alde batetik, mugaz gaindiko "continuum" batean aurrera egiteko oztopoak gainditzen jarraitzea; eta, bestetik, Arku Atlantikoa Europan giza-garapen jasangarriarako gune gisa suspertzea. Gure eginkizuna etapa berri honetako erronkak aukeretan bilakatzea da: Euroeskualdeko hiritartasunaren ongizatea eta bizi-kalitatean urratsak ematea, batez ere gazteriarenean, kohesio sozial eta ekonomikoa sendotzea eta Europar Batasuneko proiektuaren integrazioan laguntzea.

Plan hau pertsona, entitate eta erakunde ugariaren partehartzearekin eraiki da, eta horiek guztiek egindako ekarpenarengatik gure eskerrona aitortzen diegu. Datozen urteetarako LLETaren bide-orria da emaitza, eta erakunde publikoen, eragile pribatuen eta hirugarren sektore sozialaren egitasmo bateratuak biltzen ditu. Plan honen helburuak betetze aldera, mugaz gaindiko eragile guztiei bakoitzari dagokien lan-esparru eta eskuduntza-eremutik urgazteko gonbita luzatzen diegu. Gure aktibo nagusia mugaz gaindiko lankidetzaren indartzen jarraitzeko ausardia da, Euroeskualdearen eta etorkizuneko Europa berriaren bereizgarri gisa.

Burtsako plaza (Bordele)

Alain Rousset
Akitania-Berria Eskualdeko
presidentea

Iñigo Urkullu Renteria
Eusko Jaurlaritzako
lehendakaria

María Chivite Navascués
Nafarroako Gobernuako
presidentea

Diagnostiko estrategikoa

Lehen atal honetan
2014-2020 Plan
Estrategikoa indarrean
egon bitartean **LLETak
sustatu eta garatutako
jardueren eta ekimenen
balantzea** egiten da,
bertako **lorpenak
nabarmenduz** eta
ahalegin berri eta
sendotuak ardaztu
beharko diren
**hobekuntza-eremuak
identifikatuz.**

Zaldi zuriaren txokoa - Redin bastioia (Iruñea)

1.1

2014-2020 Plan Estrategikoaren Balantzea

1. Ardatza Euroeskualdeko hiritartasuna

Euroeskualdeko hiritartasuna eraikitzea izan da LLET* Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen **zutabe estrategikoetako bat** 2014-2020 aldian; horretarako hizkuntzen ikaskuntza sustatu da, administrazio-izapideak erraztu dira, mugaz gaindiko mugikortasuna garatu eta Euroeskualdeko kulturaren adierazpena eta hedapena bultzatu dira.

Hiritartasunaren esparruan, **LLETak, eleaniztasuna indartzeko asmoz, Euroeskualdeko hizkuntzen ezagutza eta erabilera hobetzera bideratutako ekimenak sustatu eta garatu ditu.** Euskara eta okzitaniara hizkuntzak indartzeko proiektuak bultzatu ditu eta ikastetxeetan ekimenak garatu eta gazteen arteko kirol-topaketak antolatu ditu, hizkuntza horien erabilera sustatzeko.

Ildo horretan, **Interreg POCTEFA ESKOLA FUTURA** proiektua nabarmentzen da, eta honakoak izan dira bere helburuak:

▲ Iparraldean irakasle elebidun beharra asetzea.

▲ Euroeskualdeko hizkuntzen ezagutza indartzeko tresna praktikoa izatea.

▲ Euroeskualdean gazteen enplegua sustatzea.

Horrez gain, **Euroeskualdeko kulturaren inguruko ekimenak ere garatu dira, eta funtsezko pieza izan dira lurralde-kohesioan aurrera egiten jarraitzeko,** mugaz gaindiko herritarren artean kulturaren aldeko interes handiagoa pizteko eta sortzaile profesionalen kopurua handitzen laguntzeko. Eremu horretan, **Euroeskualdeko kultura-eragileen arteko elkar ezagutza bideratu eta hobetzeko** lan egin du LLETak, artisten mugikortasuna bultzatuz, proiektu berritzaileak abian jartzen lagunduz eta kultura lurraldeko sektore egituratzaile gisa sustatuz. Proiektu-deialdien bidez, kultura-arloarekin lotutako 41 egitasmo finantzatu dira guztira, lankidetzaren sorrera bultzatu da eta beste dinamizazio-jarduera batzuk ere gauzatu dira, 948 Merkatua arte-azoka, besteak beste.

Azkenik, Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdea LLETak gauzaturako ekintzaren helburua **kohezionatuagoa, konektatuagoa eta eleaniztunagoa izango den eremu bat eraikitzea izan da,** gazteen arteko lankidetzaren bultzatuz, kirolaren aldeko apustua eginez, hura Euroeskualdeko balio nagusietako bat izan dadin eta bertako ikastetxeen arteko lankidetzaren sustatuz.

2. Ardatza Ezagutzaren Ekonomia, Berrikuntza eta Enpresen Lehiakortasuna

Bigarren ardatz estrategikoaren bidez, **hiru lurraldeetako enpresen eta ikerketa, garapen, berrikuntza teknologiko, prestakuntza (profesionala zein unibertsitatekoa) eta enpleguaren eragile eta bideratzaileen arteko elkarrekiko ezagutza eta komunikazioa hobetzeko** lan egin du Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak.

Zentzu horretan, LLETek **hainbat proiektu estrategiko bultzatu ditu Lanbide Heziketa, unibertsitate mailako lankidetzaren eta ikasleen mugikortasuna indartzeko.**

Ekimenen artean, **nabarmentzekoa da Interreg POCTEFA Forma NAEN proiektua,** Lanbide Heziketaren esparruan prestakuntza kualifikatu eta espezifiko biltzen duen eskaintza garatzea helburu duena, mugaz gaindiko testuingurura egokituta eta gazteei benetako lan-aukerak eskaintzeko gai dena.

Era berean, hainbat **lankidetzaren estrategiko** garatu dira 2014-2020 aldian, (Euroeskualdeko Beka, EUSKAMPUS, BIHARTEAN, COMPETITIV'eko, POLEURO, Mugaz Gaindiko CoP, Sasi Ardi, KOMPAR, KINTOA eta INTER-CLUSTER), **Ezagutzaren Ekonomia, Berrikuntza eta Enpresen Lehiakortasunari lotutako gaietan mugaz gaindiko lankidetzaren indartzeko** helburua izan dutenak.

Bestalde, LLETek **lankidetzaren estrategikoaren bidez, lankidetzaren dinamika bat sustatu du Euroeskualdeko teknologia eta enpresa-eragileen zein mugaz gaindiko klusterren artean** (ADDITIVALLEY, BIG DATIA eta INNOVMEDICA), **eta horrek bertako ekonomia, berrikuntza eta enpresa-lehiakortasuna indartzen lagundu du.** Horrela, batera zein modu koordinatuan, I+G+b-ri lotutako proiektuak garatu dira mugaz gaindiko RIS3 sektore estrategikoetan, eta POCTEFA Compet'plus proiektuak ere horretarako bide eman du.

*LLET: Lurralde Lankidetzarako Europar Taldea

Esparru honetan, 32 proiektu finantzatu dira 3 lurraldeen artean, **6 sektore estrategiko bateratu hauetan**:

- Nekazaritza eta nekazaritzako elikagaiak
- Osasuna eta bio-osasungintza
- Aeronautika eta garraioa
- Itsaso eta kostako baliabideak
- Zura eta eraikuntza jasangarria
- Energia berriztagarriak

Enpleguaren esparruan, LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak hainbat ekimen egin ditu **Euroeskualdeko enplegu-erro baten konfigurazioa bultzatzeko, mugaz gaindiko langileen mugikortasuna errazteko eta lurraldeetako administrazio publikoen arteko lankidetzaren bultzatzeko.**

Ilde honetan, POCTEFA EMPLEO proiektuaren garapena nabarmendu behar da. Proiektu horren bidez, aukera ekonomikoko eremu dinamiko bihurtu nahi izan dira hiru lurraldeak, bai enpresentzat, bai biztanleria aktiboarentzat ere. Aipatutako proiektuaren bidez, **funtsuzko 2 mugarri** lortu dira, zehazki:

● Mugaz gaindiko enpleguari buruzko **diagnostiko bat egitea.**

Diagnostikoari esker, ia 4.000 pertsonen egunero muga zeharkatzen dutela argitu da, Akitania-Berria Euskadi

Nafarroa Euroeskualdea osatzen duen espazio barruan lan egiteko betiere.

● Enpresentzako eta langileentzako informazio guztia zentralizatuko duen **informazio atari** bat sortzea (empleo-info.eu).

Horrez gain, **mugaz gaindiko enpleguaren arloan eskumena duten administrazio publikoen artean lankidetzaren estuak** sortzeko lan egin du Euroeskualdeak, mugaz gaindiko enpleguaren lehen informazio-jardunaldiak antolatu ditu eta **mugaz gaindiko langileen kontsultei erantzuten die**, bete beharreko administrazio-izapideei argitasun handiagoa emateko.

3. Ardatza

Lurralde Jasangarria eta Garraioa

Lurralde Jasangarria eta Garraioa ardatzaren bidez, **pertsonen eta salgaien mugikortasuna hobetzea, lurraldea babesteko jardutea, baliabideen erabilera jasangarria bermatzea eta haien potentziala eta erakargarratasuna optimizatzea** izan dira LLETaren helburuak, hori guztia estrategia partekatuen bidez.

Zentzu horretan, 2014-2020 aldian zehar, Euroeskualdeak hainbat ekimen bultzatu eta

garatu ditu, **mugaz gaindiko mugikortasun-eredu jasangarria garatzeko eta mugaz gaindiko herritarren bizi kalitatea hobetzeko. Interreg POCTEFA Transfermuga proiektuaren bidez** bereziki, nabarmen lagundu da mugaz gaindiko eta hurbileko mugikortasuna hobetzen. Proiektu hori, jarraian adierazten diren faseetan garatu da:

TRANSFORMUGA (2012-2013)

TRANSFORMUGA 2 (2015-2018)

TRANSFORMUGA-RREKIN (2020-2022)

Era berean, LLETak hainbat jardura garatu ditu **baliabide naturalei lotutako aukerak mugaz gaindiko lankidetzaren trakzio-eremu gisa identifikatzeko.** Jardura horien fokua batetik **Euroeskualdeko baliabide naturalei balioa ematea** izan da; eta bestetik, **biodibertsitatea babestu eta ingurumenari buruzko kezkei aurre egin nahi izan da, nekazaritzari eta basogintzari dagokienez.**

Gainera, 2015az geroztik, Euroeskualdeak **energia berriztagarrien hedapena sustatzeko** ahaleginak egin ditu, ekonomia **deskarbonizatze beharrezko tresna gisa**, berriztagarriak energia-kontsumoaren hainbat sektoretan integratzeko eta, era berean, Euroeskualdearen trantsizio ekologikoa sustatzeko.

Horrez gain, **Planeta Dantzan lankidetza estrategikoa ere bultzatu du Euroeskualdeak, eskola komunitatearen artean ingurumena errespetatzeko eta ekosistemak kontserbatzeko balioak sustatzeko asmoz.** Ekimen honetan tailer parte-hartzaileak, erakusketak, ballet emanalditarako paseak eta mugaz gaindiko kultura-trukea eskaini dira.

Azkenik, LLETak hainbat jarduera garatu ditu mugaz gaindiko **turismo-sektorearen** esparruan, sektorea dibertsifikatzeko eta indartzeko: barne-turismoa, mugaz gaindiko turismoa eta ondare nautikoa bereziki.

4. Ardatza Gobernantza irekia

Ardatz honen bidez, **Euroeskualdearen ikusgarritasuna eta posizionamendua handitzeaz gain, proiektuak bultzatzeko eta kudeatzeko maila anitzeko gobernantza sustatu da.** Lankidetza-proiektuak koordinatzeko eta bultzatzeko etengabeko lanari eustearren, LLETak iraunkorki gaikako lantalde batzuk jarri ditu abian, hainbat lan-eremu estrategikotan garrantzitsuak diren eragileak sarean jartzeko balio izan dutenak.

LLETak, halaber, ahalegin handiak egin ditu **Euroeskualdeak Europako testuinguruan duen ikusgarritasuna eta kokapena handitzeko.** Hala, Euroeskualdeak identitate bisual berria sortzea eta Europa mailan lankidetza-jarduera estua sustatzeko garatzen dituen jardueren promozioa izan dira ardatzaren garapena bultzatzeko elementu nagusiak.

Bestalde, LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak **hainbat komunikazio-jarduera garatu ditu, eta komunikazio ikuspegia lantzeko interesgarriak diren sare eta erakundeetan presentzia izateko lan egin du.**

Ildo horretan, LLETak **erakundearen beraren komunikazio eta hedapen-ekintzak** egin ditu 3 lurraldeetako ordezkartzeekin eta Euroeskualdearen eremuan dauden maila instituzional ezberdinekin lankidetzan jardunez, baita **LLETen Europako Plataforman parte hartuz** ere.

Azkenik, COVID-19aren osasun-krisiak **mugaz gaindiko harremanengan izan duen inpaktua neurtu du** Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak, txosten baten bitartez.

Leon Betoulle plaza (Limoges)

2014-2020 aldiko jardueren emaitzak

Finantzatutako proiektuak ("Akitania-Berria Euskadi Nafarroa" Proiektuen Deialdia)

114

proiektu finantzatu

2,2 milioi

euro mugaz gaindiko lankidetzaren babesteko

Euroeskualdeko Hiritartasuna

%47

Kultura

%34

Hezkuntza eta gazteria

%11

Eleaniztasuna

%8

Kirola

Ezagutzaren Ekonomia, Berrikuntza eta Enpresen Lehiakortasuna

%26

Nekazaritza

%19

Energia berriztagarriak

%19

Osasuna

%16

Aeronautika

%10

Eraikuntza jasagarria

%10

Itsas baliabideak

32

proiektu finantzatu dira

1,7 milioi

euro esleitu dira mugaz gaindiko lankidetzaren babesteko

Europako proiektuak

7 proiektu batera finantzatu Interreg POCTEFA esparruan

COMPET'plus

<https://www.competplus.eu/>

862.895 €

eñpleo

250.000 €

<https://www.empleo-info.eu/>

746.875,68 €

ESKOLA FUTURA
IRAKASLEGATAK AEN

659.660 €

4.986.979,62 €

TRANSFERMUGA: 390.775,68 €

TRANSFERMUGA 2: 839.000 €

TRANSFERMUGA-RREKIN: 3.757.203,94 €

Transfermuga

<https://www.transfermuga.eu/>

7,5 milioi

euro (GUZTIRA)

Diruz lagunduriko lankidetzaren estrategikoak

Euroeskualdeko hiritartasuna

Ezagutzaren Ekonomia, Berrikuntza eta Enpresen Lehiakortasuna

Lurralde Jasagarria eta Garraioa

13 lankidetzak

LLETak babestuenak

1,56 milioi

euro lankidetzaren estrategikoentzat

Lankidetzaren estrategikoa	Dirulaguntza
Aquitaine.eus	180.000 €
ZUBIAK	180.000 €
Mugaz gaindiko errugbiari dagokion jarduketaren marko berriaren ezarpen-plana	120.000 €
EuskarAbentura	60.000 €
Euroeskualdeko beka	305.000 €
EUSKAMPUS	90.000 €
Collaboration Économique CCI Eurorégion	137.500 €
POLEURO	122.000 €
CoP – Lanbide Heziketan mugaz gaindiko praktikak egiteko komunitatea	120.000 €
KOMPAR	120.000 €
EUSKAL TXERRIA	14.400 €
INTERC DIGITAL	50.000 €
Planeta Dantzan	62.000 €

Eskuratutako aitortzak

2 "Sail of Papenburg"

Europako Mugaz Gaiandiko Eskualdeen Elkarte (ARFE)

• 2016: "Euroeskualdeko Beka" Lankidetzaren

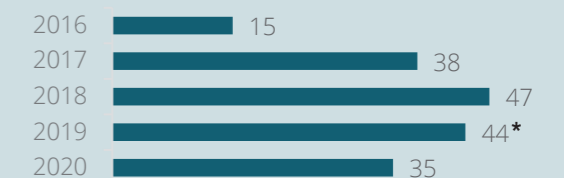
• 2018: POCTEFA Empleo Proiektua

"Construyendo de las haraindi doan Europa eraikiz" Saria

LLETen Plataformaren Transfermuga Eskualdeetako Batzordearen proiektuari esleitutako saria

Euroeskualdeko Beka jasotzen duten ikasleak

*Horietatik gain, 2019an 10 doktoregaik jasotzen zuten beka.

1.2

Ortzimuga 2027: Lankidetzarako lurralde baterantz

Landutako analisi eta diagnostiko estrategikoaren bidez (*ikus eranskina*), datozen urteetan jarraitu beharreko urratsak zein diren antzeman daiteke. Ildo horretan, LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak etorkizuneko eredu baten alde jardutea aurreikusten du; mugaz gaindiko errealitatea jasoko duen eta lankidetzaren eskualdeko eragile guztiengan eragin positiboa izango duen elementu gisa ulertu eta garatuko duen eredu baten alde. Horrela, **lurraldeak Euroeskualdeko eta mugaz gaindiko gizarte kohesionatua izango ditu oinarri, eta bertako lurraldeen arteko kultura, ekonomia eta gizarte-truke etengabea garatuko da**. Erronka estrategiko hori lehentasun handia da mugaz gaindiko lankidetzaren etorkizuneko garapenerako, eta, ondorioz, Euroeskualdean garatzen diren proiektuetarako.

Horrez gain, LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak **2014-2020 Plan Estrategikoaren jarduera-eremuetan lanean jarraitzeko xedea du, herritarren eta Euroeskualdeko eragileen lehentasun berriak beregain hartuko dituen eta garapen ekonomiko, sozial, eta kulturalari zein ingurumen eta demografia arloen kudeaketari dagokionez, Europar Batasunak ezarritakoak bilduko dituen ikuspegi berri batetik**. Horregatik, joera eta kezka global berriak kontuan hartzea ezinbestekoa izango da, digitalizazioa, ingurumena eta trantsizio ekologikoa, eta osasun eta gizarte-ongizatearen eremuetan, bereziki.

Gainera, Euroeskualdeak **ezagutzen oinarritutako Euroeskualdeko ekonomia garatzearen aldeko apustua egin beharko du, berrikuntza eta teknologia berriak balio erantsia eta kalitatezko enplegua sortzeko tresna katalizatzaile gisa kokatuko dituena**. Testuinguru horretan, Akitania-Berriaren, Euskadiren eta Nafarroaren arteko lurralde-kohesiorako elementu gisa, 2020ko pandemiaren eragina nabarmen jasan duten mugaz gaindiko langile eta ikasleen baldintzak hobetzea funtsezkotzat jotzen da.

Halaber, COVID-19ak eta horren ondoriozko mugako murrizketek agerian utzi dute **krisi-egoeren aurrean erresilientea den lurralde-eredu batean oinarritutako ikuspegia hartu behar dela**. Euroeskualdeak, berrikuntzan oinarritutako egitura ekonomiko indartsu eta handinahia ezarri nahian, lurraldeko sektore estrategikoak garatzen eta COVID-19ak gehien eragiten dien sektoreak edo eremuak bultzatzen jarraitu beharko du. Zentzu horretan, lurraldeko erakunde publikoen arteko lankidetzak berreskurapen tresna gisa funtzionatu ahal izango du.

Azkenik, Plan berriak **ikuspegi ireki, garden eta parte-hartzailea izango du, komunikazioa eta gardentasuna herritarrekiko eta Euroeskualdeko eragile sozioekonomikoekiko harremanaren oinarri izan daitezten**. Horrela, plana herritarrentzako erreferentziazko informazio-iturri izango da batetik, gizarte, ekonomia eta enplegu arloetan; eta bestetik, mugaz gaindiko lankidetzaren erreferente izango da, hiru lurraldeetako eragileak bilduko dituzten ekimenen bideratzaile eta bultzatzaile gisa jardunez.

Gaztelugatxeko Doniene (Bakio-Bermeo)

2

2021-2027 Plan Estrategikoa

Hurrengo orrialdeetan,
LLETaren 2021-2027
aldirako **plangintza
estrategiko berria**
aurkezten da,
proposatutako Misioa
eta Ikuspegi Estrategikoa
lortzeko **ardatz eta
helburu estrategikoak**
eta horietatik
eratorritako **jarduer-
lerroak** zehaztuz.

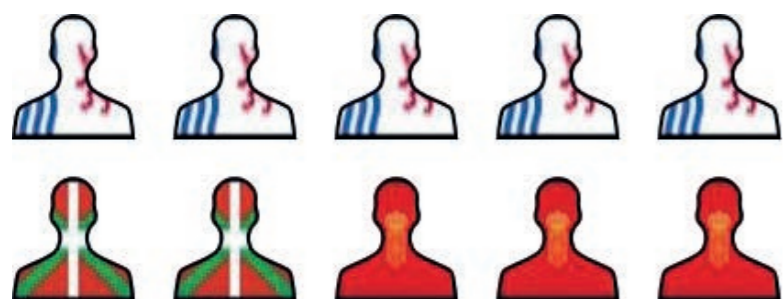

2.1

Ikuspegi guztiz parte-hartzailea duen plan berria

LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen Plan Estrategiko berriari buruzko gogoeta **ahalik eta eragile gehien inplikatzeko asmoz egin da**, herritarrengandik hasi eta hiru lurraldeetako administrazioetako funtsezko eragileetaraino, LLETak Euroeskualdean bultzatutako mugaz gaindiko lankidetzaren proiektuetako kideen artean ere igarota. Parte-hartze prozesu honen emaitzak jarraian laburbiltzen dira:

Euroeskualdeko hiritarrei, proiektuetako bazkideei eta funtsezko eragileei egindako inkesta*

64

proiektu-bazkideek partekatu dute mugaz gaindiko lankidetzari eta LLETaren lanari buruzko ikuspegia

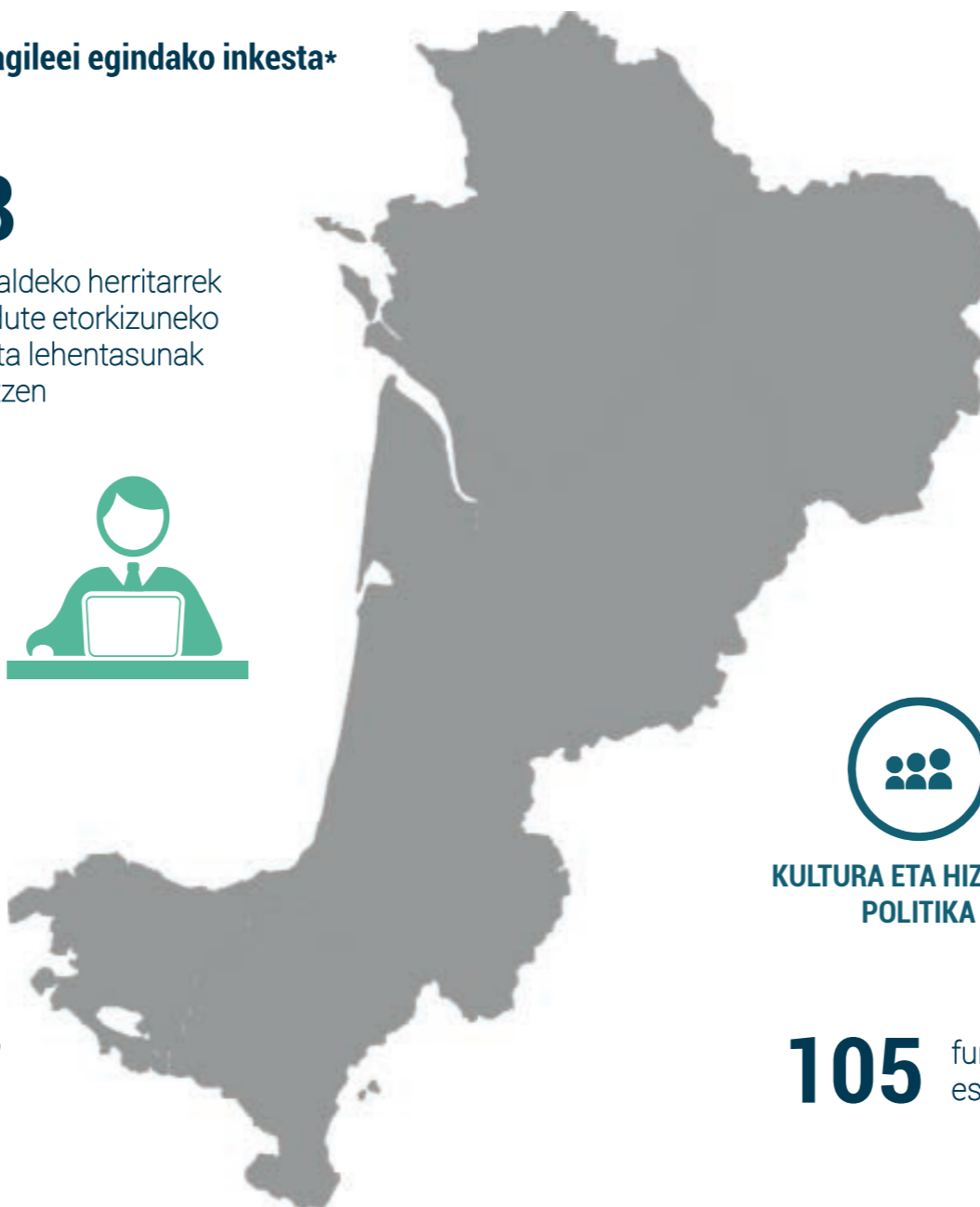

76

Euroeskualdeko funtsezko eragilek eman dute LLETak datozen urteetan izan behar duen bilakaerari buruzko ikuspuntua

Horrez gain, Conseil économique, social et environnemental régional (CESER) erakundeak formulazio estrategikoari eransteko Gomendioen Txostena egin du.

*2020ko abenduan eginiko inkesta.

Lan-taldeak**

SEKTORE ESTRATEGIKOAK (RIS3)

EKONOMIA BERDEA

ENPLEGUA

LANBIDE HEZIKETA

OSASUNA ETA ZAHARTZEA

TRANSIZIO EKOLOGIKOA

KULTURA ETA HIZKUNTZ POLITIKA

GAZTERIA ETA KIROLA

GARRAIOA ETA AZPIEGITURAK

MUGAZ GAINDIKO GOBERNANTZA

105 funtsezko eragilek jardun dute 3 lurraldeetatik, hausnarketa estrategikoaren esparruan antolaturiko lan-taldeetan.

**Lan-taldeak 2021eko martxoaren 2tik 31ra bildu ziren.

2.2

Aldi berri baterako misioa, ikuspegia eta balioak

Azken 7 urteetan egindako lanaren ondorioz, **posizio sendotutik** ekingo dio LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak 2021-2027 aldiari; eta **erronka zaharrak** (erakundearen mugaz gaindiko izaerari lotuak) eta **berriak** (abiarazi berri den Europako programazio-aldiak edota COVID-19aren krisiak eragindako egoerak sortutakoak) bilduko diren agertokiari ekingo dio aurre.

Premisa horrekin, Euroeskualdeak denboran iraunkorra den helburutzat du bere misioa, denborak berak agerian utzi baitu bere izateko arrazoia, jarduteko filosofia eta egiten duen lanaren izaera eta irismena:

Lurraldeko eragileen artean mugaz gaindiko eta Euroeskualdeko lankidetzak bideratu eta bultzatuko duen erakundea izatea, jasangarritasunean, ekonomia, gizarte eta ingurumen-kohesioan zein kultura partekatuan aurrera eginez, eta proiektu eta ekimen komunitan zeregin katalizatzailea bere gain hartuz.

Misioarekin batera, etorkizunean lortu nahi duen helburu edo egoera gisa formulatzen du LLETAK bere **ikuspegia**, 2027a ortzimugan izanik, bere misioa betetzeko non kokatu nahi duen adieraziz:

Herritarren eta Euroeskualdeko espazioa osatzen duten eragile sozial, ekonomiko eta instituzional guztien artean partekatutako proiektu baten elkargunea izatea, eremu hori giza garapen jasangarrirako aukerak eskaintzen dituen lankidetzak finkatu eta kohesionatuko lurralde bihurtuz.

Azkenik, LLETak bere jardueraren antolaketa-kultura eta zehaztutako misioa eta ikuspegia lortzeko modua markatzen dituzten **balioak**, printzipioak edo arauak ezartzen ditu:

Lankidetzak

Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen lan-eredua mugaren bi aldeetako eragile publiko eta pribatuen arteko lankidetzan oinarritzen da, eta horixe da bere estrategia gidatzen duen balio nagusia.

Elkar ezagutza eta aniztasuna

Elkarrekiko ezagutza eta aniztasun balioak sustatzen ditu, Euroeskualdeko eragileen arteko harremana errazteko.

Parte-hartzea

Harreman horren bidez, osagarritasunek gora egiten duten espazio komun batean ehuntzen dira hariak, eta, beraz, eragile guztien parte-hartzea sustatzea da LLETaren oinarritzeko balioetako bat, aukera berriak baliatzen laguntzeko.

Moldagarritasuna eta erresilientzia

Era berean, LLETak bere jardueraren bidez benetako inpaktua sortu nahi du lurraldean, eta bere ekintzak Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen moldagarritasun eta erresilientziaren hobekuntza bideratzeko konpromisoa hartzen du.

Genero berdintasuna

Azkenik, genero-berdintasunaren printzipioaren arabera garatzen da LLETaren lana; eta beraz emakumeek eta gizonak eskubide, baliabide eta aukera berberak dituztela bermatuz hedatzen ditu bere jarduerak.

2.3

2021-2027 Plan Estrategikoaren egitura

Epe berrirako planteatutako erronkei erantzuteko eta adierazitako ikuspegia lortzeko, Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen 2021-2027 Plan Estrategikoa **5 ardatz estrategikotan** egituratzen da:

Planteatutako jardueren egitura Europako lehentasunekin bat datozen zeharkako elementu batzuetan oinarritzen da: berdintasuna, justiziaren eta Europar Batasuneko funtsezko balioen defentsa bermatzeko elementu nagusi gisa; **jasangarritasuna**, lurraldeek hartutako konpromisoa etorkizunerako ikuspegidun konpromisoa dela bermatzeko bitarteko gisa; eta **digitalizazioa**, Euroeskualdeko lurraldeen lehiakortasunerako eta baterako apusturako palanka gisa.

Iratiko oihana (Aezkoa, Salazar, Cize eta Souleko aranak)

2.4

1. Ardatza Euroeskualdeko Hiritartasuna

2014-2020 Plan Estrategikoaren esparruan egindako aurrerapenen artean nabarmentzekoak dira hizkuntza-politika, kultura, hezkuntza, gazteria edo kirol arloetan proiektuak bultzatzeko ahalegina, eta baita sektore jakin batzuetako Euroeskualdeko sareak eta lankidetzak sustatzeko egindako lana ere.

Hala ere, asko dira oraindik Euroeskualdeak arlo horietan dituen **etorkizuneko erronkak**, hala nola, elkarren arteko ezagutza indartzea, hizkuntzen ikaskuntza sustatzea, kultura zabaltzea, Euroeskualdeko gazteak proiektuan inplikatzeko eta baita beste gizarte-erronka berri batzuk ere.

Identifikatutako zereginak erronka handiak dira Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearentzat eta erakundeak ikuspegi integral batetik landu nahi ditu. Ildo horretan, lehen ardatza **helburu orokor** honi erantzuteko egituratu da:

1. ARDATZAREN HELBURU OROKORRA

“ Euroeskualdeko hiritartasunaren kontzeptua Euroeskualdeko ezinbesteko elementu gisa bultzatzea, bertako kide izatearen sentimendua indartuz, hizkuntzen ikaskuntza sustatuz, herritarren bizi-kalitatea hobetuz eta Euroeskualdeko kulturaren adierazpena eta hedapena sendotuz. ”

Iturria: 2021-2027 Plan Estrategikoa lantzeko prozesu parte-hartzaileak

Leon Betoulle plaza (Limoges)

1. ARDATZA

Euroeskualdeko Hiritartasuna

Lan lerroak

Helburua 1.1

Euroeskualdeko hizkuntzen ikaskuntza sustatzea, hiritartasun kohesionatua bultzatzeko, esparru sozial guztietako hizkuntza-oztopoak gainditzeko eta hizkuntza komunaren (euskararen) erabilera sustatzeko.

1 Lerroa | Eleaniztasuna sustatzen laguntzea.

2 Lerroa | Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa.

Helburua 1.2

Euroeskualdeko kultur sektorea eta ondarea lurraldeko gizartea eta ekonomia garatzeko motore gisa ezartzea, mugaz gaindiko kulturaren ekoizpena sustatzea, kultura-sorkuntzaren elkar ezagutza indartzea eta haren kontsumoa bultzatzea.

1 Lerroa | Ekosistema kulturala sustatuko duen Euroeskualdea.

2 Lerroa | Kultura eta kultura-ondarea bultzatzea, sektore estrategiko gisa.

Helburua 1.3

Euroeskualdeko kide izatearen sentimendua gazteriaren bidez indartzea, aniztasunetik eta berdintasunetik abiatuta, lurraldeko gazteen arteko harremanak eta bizimodu osasungarria sustatzeko mugaz gaindiko proiektuak garatuz.

1 Lerroa | Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua.

2 Lerroa | Mugaz gaindiko kirol-praktika.

Helburua 1.4

Euroeskualdeko biztanleen bizi-kalitatea eta berdintasuna hobetzeko erronka sozial eta demografiko garaikideei aurre egitea.

1 Lerroa | Gizarte-erronka garaikideekiko sentsibilizazioa eta prebentzioa.

1.1 Helburua

Euroeskualdeko hizkuntzen ikaskuntza sustatzea, **hiritartasun kohesionatua bultzatzeko, esparru sozial guztietako hizkuntza-oztopoak gainditzeko eta hizkuntza komunaren (euskararen) erabilera sustatzeko.**

1.1.1 Lerroa

Eleaniztasuna sustatzen laguntzea.

Etorkizunerako erronkak

Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdea lurralde kulturantzuna eta anitza da, eta lau hizkuntza bizi dira bertan (frantsesa, gaztelania, euskara eta okzitania). **Eleaniztasunaren** faktorea, zalantzarik gabe, kultura-aberastasunaren sinonimo da, baina, era berean, **oztopo ere bada mugaz gaindiko lankidetzarako**: hala ulertzen du Euroeskualdeko herritarren % 48k, hizkuntza-oztopoa etorkizunari begira oso erronka garrantzitsu edo funtsezko gisa identifikatzen baitu, proiektu eta ekimen komunak garatu ahal izateko. Testuinguru horretan, **Euroeskualdean eleaniztasuna sustatzea lehentasun estrategikoa da** mugaz gaindiko lurraldean bizi eta lan egiten duten eragileen arteko **lankidetzak-kultura sendotzeko**, eta epe

Jarduerak

1.1.1.1. Teknologia berriak baliatzea Euroeskualdeko hizkuntzen ezagutza hobetuko duten baliabide didaktikoak zabaltzeko

Digitalizazioaren eta teknologia berrien bidez, baliabide didaktikoetarako sarbidea bultzatu eta erraztuko da. Horren guztiaren helburua da euroeskualdeko herritarrek mugaz gaindiko eremuko hizkuntzen ezagutza eta erabilera hobetzea.

1.1.1.2. Euroeskualdearen identitatea eta hizkuntzak eskola-eremuan zabaltzea

Kulturartekotasuna Euroeskualdearen zeharkako erronka gisa planteatzen da. Horregatik, Euroeskualdeko hizkuntzen ezagutzari lotutako proiektuak abiarazten lan egingo da hiru lurraldeetako formakuntza-eremuan.

luzera, Euroeskualdeko kide izatearen sentimendua edota identitatea eraikitzeko.

Mugaz gaindiko lankidetzak bideratzeaz eta bultzatzeaz arduratzen den erakundea den aldetik, Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak **ekarpen aktiboa egin behar du Euroeskualdean hitz egiten diren hizkuntzen ezagutza sustatzeko**, bai eta Euroeskualdean eleaniztasuna hedatzen lagunduko duten **proiektu propioak garatzeko** ere. Horrek esan nahi du modu proaktiboan onartu behar duela, bertako hizkuntzak hurbilduz lurralde desberdinetako biztanleen hizkuntza-gaitasuna Hobetzea dakarrela eta Euroeskualdeko Hiritartasuna kontzeptua bultzatzera datozen proiektuetan rol sustatzailea beregain hartu behar duela.

1.1.2 Lerroa

Euskara lurraldeko **hizkuntza komun** gisa.

Etorkizunerako erronkak

Euroeskualdearen lurraldean dagoen hizkuntza-aberastasunaren barruan, **hizkuntza komun baten presentzia nabarmentzen da: euskara**. Euroeskualdeko kultura-ondare gisa duen garrantzia alde batera utzita, euskara mugaren bi aldeetako trukeak errazteko aukera bat da. Hala ere, **asimetriak daude** (bai administratiboak, eta

baita herritarren ezagutza eta erabilerearen mailakoak ere) eta **erronka horri aurre egin behar zaio, hizkuntzak eskaintzen dituen aukerak baliatzea indartu ahal izateko**.

LLETak bere ikuspegia proiektu partekatu baten elkargune gisa planteatzen du, non **euskararen ezagutzaren eta erabilerearen sustapen espezifikoak, berez jorratu beharreko jarduerak-lerro gisa eratzten den**.

Jarduerak

1.1.2.1. Euroeskualdeko herritarrentzako euskara ikasteko eta/edo erabiltzeko online tresnak eta metodoak garatzea

Teknologia berriak eta online irakaskuntza tresnen eta metodoen garapena aukera-leiho dira euskararen ikaskuntza eta erabilera sustatzeko. Euroeskualdeko herritarrek euskara ikasi eta erabiltzea errazteko tresnak garatzen dituzten proiektuak lagunduko ditu.

1.1.2.2. Mugaz gaindiko ikaskuntza mailan euskara sustatzeko proiektuak bultzatzea

LLETak mugaz gaindiko eremuan euskararen ikaskuntza sustatzeko berariazko proiektuen hedapena bultzatuko du, eta horien emaitzak zabalduko ditu.

1.1.2.3. Euroeskualdeko gazteei zuzendutako euskarazko aisialdi eta kirol programak abian jartzea, hizkuntza partekatuaren erabilera soziala sustatzeko

Euroeskualdeko gazteen artean euskararen erabilera sustatzeko eta erabilera sozialaren oinarriak ezartzeko, euskara komunikazio-hizkuntza gisa erabiltzen duten aisialdiari eta kirolari lotutako proiektuak abian jartzea LLETak hurrengo aldi bultzatuko dituen hiru lurraldeen arteko lankidetzarako aukera gisa agertzen da.

1.1.2.4. Euskararen aldeko politika publikoak laguntzea

LLETak, Euroeskualdeko eremuko administrazioen arteko elkargune gisa dituen eskuduntza instituzionaletatik abiatuta, euskara sustatzeko abian jartzen diren politika publikoak identifikatu eta babesteko lan egingo du.

1.2 Helburua

Euroeskualdeko kultura sektorea eta ondarea lurraldeko gizartea eta ekonomia garatzeko motore gisa ezartzea, mugaz gaindiko kulturaren ekoizpena sustatzea, kultura-sorkuntzaren elkar ezagutza indartzea eta haren kontsumoa bultzatzea.

1.2.1 Lerroa

Ekosistema kulturala sustatuko duen Euroeskualdea.

Etorkizunerako erronkak

Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak hartzen duen espazioak kultura-ekosistema aberatsa du, eta bertan bizi dira, batetik, bertako kultura-ondarea eta, bestetik, arte-sorkuntza eta hura sustatzeko azpiegitura, bien artean **zabaldutako beharrek eskaintza propioa osatuz**. Horrela, **produktu bateratu eta aitortu bat artikulatzea erronka eta aukera gisa azaleratzen da eta mugaren bi aldeetako erakundeek laguntza irmoa izan behar ditu oinarri.**

Jarduerak

1.2.1.1. Euroeskualdeko kultura-agenda indartzea eta zabaltzea, baterako eskaintzari balioa emateko eta kontsumoa sustatzeko

LLETak bere gain hartuko du Euroeskualdeko kultura-agenda bat antolatzeke lana, lurraldean hedatzen ari diren ekimenak identifikatuz. Horrela, ekimen horiek hedatzeko tresna bat antolatuko da, lurraldeen kultura-eskaintza partekatua osatzen lagunduko duena eta haren tokiko kontsumoa sustatuko duena.

1.2.1.2. Euroeskualdeko artista eta kultura-produktuen zirkulazio eta mugikortasuna indartzeko sarea sortzea

Mugaz gaindiko lankidetzak errazteaz eta bultzatzeaz arduratzen den erakundea den aldetik, Euroeskualdeak bere lurraldeko artistekin eta kultur ekoizleekin lan egingo du, artisten eta sorkuntzen mugikortasun-sare bat eratzeko, herritarrek horiek ezagutu eta eskura izan ditzaten.

Kulturaren garapena eta Euroeskualdean egiten duen lanaren aldeko apustua LLETa sortu zenetik izan duen lehentasunezko helburuetako bat da eta, horrenbestez, **lanaren zutabe tradizionalak bat izan da hasieratik**. Ildo horretan eta, LLETak Euroeskualdearen eremuko kulturaren ekosistemako eragile publiko zein pribatuekin egindako lanari esker, **kultura posizio pribilegiatuan kokatu da** une honetan, eta, horri esker, **eragile giltzarria da aipaturiko erronkari modu koordinatuan aurre egiteko**.

1.2.2 Lerroa

Kultura eta kultura-ondarea bultzatzea, **sektore estrategiko gisa**.

Etorkizunerako erronkak

Mugaz gaindiko kulturaren eta kultura-ondarearen potentziala Euroeskualdearen nortasuna sortzen eta finkatzen laguntzetik harago doa. **Akitania-Berriak, Euskadik eta Nafarroak kultura eta sormen-industrien sektorea aitortu dute beren espezializazio adimenduneko estrategien barruan**. Eremu horren aldeko apustua **gauzatu dute etorkizuneko sektore gisa**, lurraldeentzat

aberastasuna sortu eta eskura dauden gaitasunak bateratzeko, baita lurraldeen interesak bultzatuko dituen aukerak eta sor litezkeen sinergiak baliatuz. Testuinguru horretan, LLETaren jardunak helburu horiek lortzen lagundu behar du, **lurraldeen arteko konbergentzia-sektoreak bultzatzeko dituen baliabideak erabiliz**.

Jarduerak

1.2.2.1. Mugaz gaindiko arte-sorkuntzarako laguntzari eustea, kultura-lankidetzak finantzatzuz

Euroeskualdeak, besteak beste, kultura-proiektuen sorrera eta mantentzea bultzatzeko eta finantzatzeko gaitasuna du. Kasu honetan, kulturaren arloan lankidetzak proiektu egonkorak identifikatzea hurrengo lan-urteetan sustatu beharreko jarduerak dira.

1.2.2.2. Kultura-eragileen mapa egitea eta mantentzea

Kulturaren eta kultura-ondarearen esparruan mugaz gaindiko lankidetzak proiektuak abian jartzeko euskarri-egiturak eta bazkideak identifikatzea errazteko, LLETak bere gain hartuko du Euroeskualdeko kultura-eragileen mapa bat egiteko eta mantentzeko lana.

1.2.2.3. Arte-sorkuntzaren eta kultura-sustapeneraren arloan eskumena duten erakundeek arteko lankidetzak

Koordinaziorako duen zeregin instituzionalaren barruan, Euroeskualdeak hiru lurraldeetako kultura-zuzendaritzaz arduratzen diren erakundeek sailekin lan egingo du, arte-sorkuntzarako eta kultura-sustapenerako politika publikoak definitzeko lankidetzak sustatzeko, eta, horrela, sektoreari bultzada emateko.

1.2.2.4. Mugaz gaindiko ikus-entzunezko lankidetzak babestea

Bereziki, hiru lurraldeetako Espezializazio Adimenduneko Estrategietan duen garrantziagatik, Euroeskualdeak laguntza eskainiko du ikus-entzunezko sektorean mugaz gaindiko lankidetzak sustatzeko (koprodukzioa, banaketa, hedapena, etab.).

1.3 Helburua

Euroeskualdeko kide izatearen sentimendua **gazteriaren** bidez indartzea, aniztasunetik eta berdintasunetik abiatuta, lurraldeko gazteen arteko **harremanak eta bizimodu osasungarria sustatzeko** mugaz gaindiko proiektuak garatuz.

1.3.1 Lerroa

Euroeskualdeko gazteria **kohesionatua eta konprometitua**.

Etorkizunerako erronkak

LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdea erakundea etorkizunerako proiektua da, denboran irauteko asmoa duena. Helburu horrek nahitaez eskatzen du **herritarrek kide izatearen sentimendu komuna partekatzen duten espazio bat eraikitzea**, eta sentimendu hori **gaztetatik sustatu behar da**, etorkizuneko iraunkortasuna ziurtatzeko.

Euroeskualdeak ibilbide luzea egin du dagoeneko gazteriari zuzendutako proiektuak sustatzen eta koordinatzen. Hala, eraikitako harreman-sareak eta metatutako esperientzia baliatuko dira gazteen artean Euroeskualdeko **estrategiaren balioak eta zutabeak sustatzen lagunduko duten ekimenen hedapena lehenesten jarraitzeko**.

Jarduerak

1.3.1.1. Euroeskualdeko gazteen arteko topaketak sustatzen jarraitzea, haien harremanak garatzeko	Euroeskualdeak azken urteetan lurraldeko gazteen arteko topaguneak eraikitzeke egin duen lana mugaz gaindiko etorkizuneko lankidetzaren erraztuko duten elkarrekintza-mekanikak finkatzeko helburuarekin garatu behar da.
1.3.1.2. Euroeskualdeko gazteen artean aniztasuna eta berdintasuna sustatzen dituzten proiektuak babestea	Berdintasuna, datozen urteetarako Euroeskualdearen Estrategiaren zutabe gisa, eta aniztasuna, Euroeskualdearen berezko ezaugarri gisa, transmititu eta landu beharreko balioak dira; eta beraz, horiek sustatzen dituzten mugaz gaindiko lankidetzaren proiektuak lehenetsiko dira.
1.3.1.3. Gazteriaren lantaldeari eustea, hiru lurraldeetako zerbitzuen arteko elkarlana bultzatzeko	Hiru lurraldeetan gazteriari eskainitako zerbitzu publikoekin ezarritako lan-mekanika esparru horretan lankidetzarako aukerak identifikatzeko tresna eraginkor gisa finkatu da, eta, lerro honetan, LLETak ahaleginak egiten jarraituko du hura mantentzeko eta estimulatzeko.
1.3.1.4. Kirol-federazioekin lankidetzak garatzea, gazteei zuzendutako proiektuak abian jartzeko	Kirola eta gazteria sinergiak eta elkarrekiko onurak sortzeko gaitasun bikaina duten bi lan-eremu dira (batez ere, kirola egiteko ikusgaitasuna eta gazteen bizi-kalitatea hobetzea). Horregatik, bi ezaugarri horiek sustatzen dituzten proiektuak bultzatzea lehenetsitako jarduerak dira Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua lortzeko.

1.3.2 Lerroa

Mugaz gaindiko **kirol-praktika**.

Etorkizunerako erronkak

LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen ezaugarri bereizgarrietako bat **bertako bizi-kalitatearen maila altua da**, hiru lurraldeetako per capita BPG edo Euroeskualdeko osasun-zerbitzu publikoen kalitatea bezalako faktore anitzek lagunduta. Bizimodu osasungarria nabarmena den testuinguru honetan, gainera, **kirola egiteko kultura partekatua** ere identifikatzen da.

Gazteen artean ez ezik, Euroeskualdeko herritar guztien artean ere mugaz gaindiko kirol-praktika sustatzeko erronkaren

aurrean, LLETak **jarduketa espezifikoko lerro bat hedatzea planteatzen du, bere baliabideen zati bat eta ahaleginak kirola sustatzera bideratzeko, bizimodu osasungarriko eta herritarren kohesiorako funtsezko elementu gisa**. Lan horren bidez, LLETaren hainbat helbururi laguntzea espero da: bizimodu osasuntsua sustatuz gizarte-kohesioan aurrera egitea, balio komunetan (kirola, besteak beste) oinarritutako Euroeskualdeko identitate partekatua sortzen laguntzea eta mugaz gaindiko lankidetzaren proiektuak abian jartzen laguntzea.

Jarduerak

1.3.2.1. Gazteria eta kirol arloko eragileen mapa egitea eta mantentzea	Gazteen bidez Euroeskualdeko kide izatearen sentimendua indartzeko helburuarekin bat eginez, eta biztanleria-sektore horren eta kirol-jardueraren arteko sinergiak baliatuta, mugaz gaindiko lankidetzaren proiektuak abian jartzeko mugaren bi aldeetako eragileen arteko trukea erraztu nahi du LLETak, eremu horietako eragileen direktorio bat eginez eta mantenduz, bazkideak bilatzeko tresna gisa balio dezan.
1.3.2.2. Kirola Euroeskualdearen berezko balio gisa hedatzea eta kokatzea	Kirola balio intrintsekoa da Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen nortasunarentzat, eta Euroeskualdeko kide izatearen sentimendua sortzeko balia daiteke. Ildo horretan, LLETak sustapen bikoitza egingo du: alde batetik, Euroeskualdeko herritarren bizi-kalitatean duen berezko balioa eta horrek dakartzan onurak hedatzea, eta, bestetik, kirola bere horretan egiten laguntzea.

1.4 Helburua

Euroeskualdeko biztanleen bizi-kalitatea eta berdintasuna hobetzeko erronka sozial eta demografiko garaikideei aurre egitea.

1.4.1 Lerroa

Gizarte-erronka garaikideekiko **sentsibilizazioa eta prebentzioa**.

Etorkizunerako erronkak

LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak **erronka sozial** eta **demografiko** batzuk ditu, hala nola, **landare-eremuen despopulazioari** (eta horrek sektore estrategiko jakin batzuetan duen eragina) edo **zahartze demografikoari aurre egitea**. **Zeharkakoagoak diren beste gizarte-erronka** batzuei ere heltzen die, hala nola genero-arrakalak bere horretan jarraitzea edo kolektibo ahulak gizarteratzeko estrategiak indartzeko

beharra (desgaitasunen bat duten pertsonak, etorkinak edo gizarte-bazterkeria jasateko arriskuan daudenak).

2021-2027 aldian, Euroeskualdeak hiritartasun **konprometituago, inklusiboago eta berdinzaleago baten eraikuntzan aurrera egiteko lan egingo du, lurraldeko eragileen inplikazio handiagoaren bidez**. Horren ondorioz, herritarrak sentsibilizatzeko eta Euroeskualdeak dituen gizarte-erronken prebentziorako lan bat garatuko da.

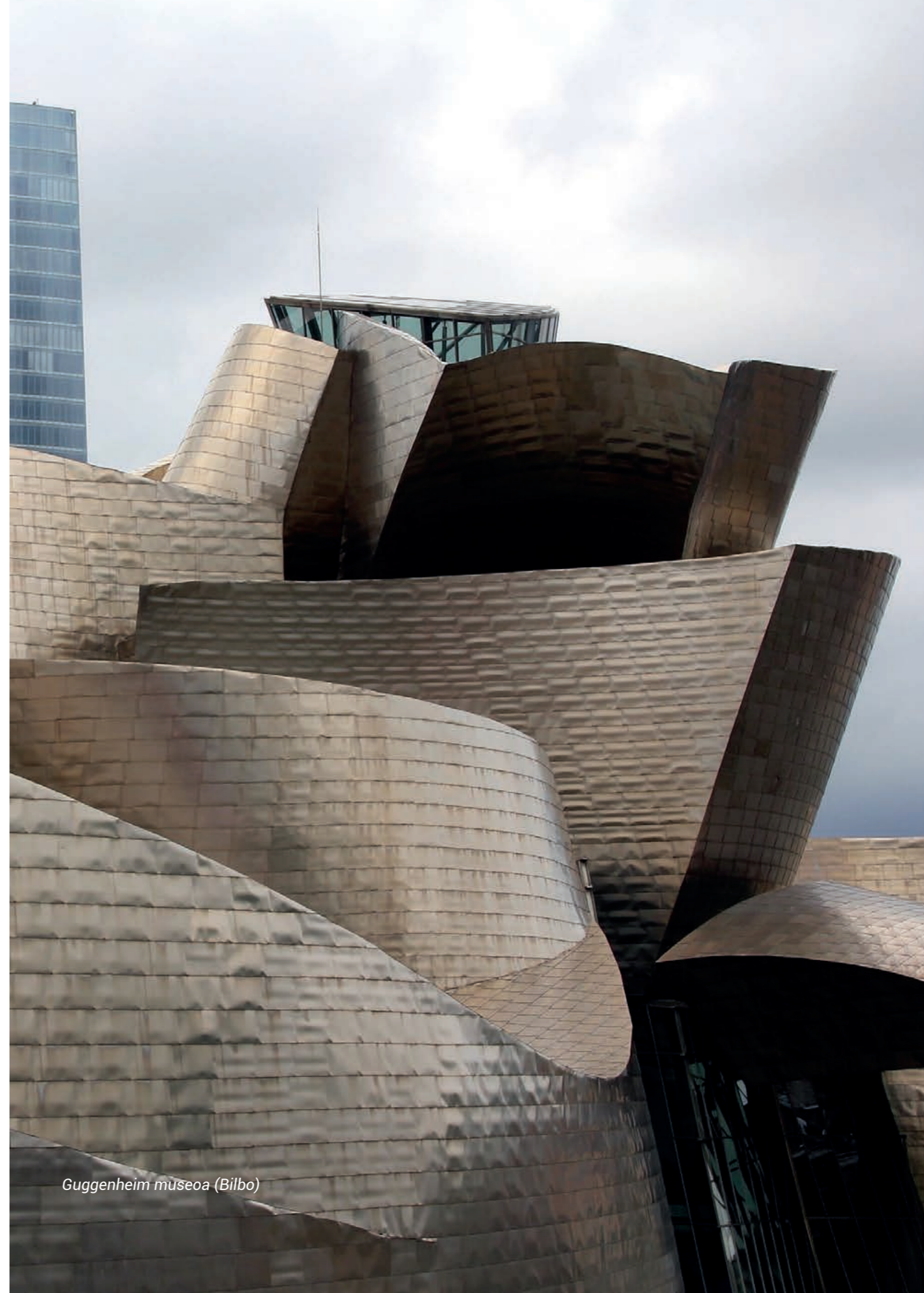
Jarduerak

1.4.1.1. *Lurraldeko gizarte-erronkei aurre egiteko, Euroeskualdeko hiritarren inklusioa sustatzea*

LLETak lurraldeko gizarte-erronkei erantzungo dieten ekimen eta proiektu zehatzak lagunduko ditu, herritarren integrazioa sustatuz.

1.4.1.2. *Euroeskualdean eragin positiboa duten lankidetzeta-proiektuak garatzea*

Euroeskualdeko lurraldean eragin positiboa duten diziplina anitzeko irtenbideak modu partekatuan sortzeko helburua duten proiektuak lehenestean datza bigarren jarduera hau.

Guggenheim museoa (Bilbo)

2. ARDATZA

Garapen adimenduna, lehiakorra, inklusiboa eta jasangarria

Lan-lerroak

2.1 Helburua

Euroeskualdeko ekonomia lehiakorra eta digitalizatu garatzen laguntzea, hiru lurraldeen osagarritasunetan eta sinergietan oinarritutako trakzio-proiektuak lankidetzan abiaraziz, lurraldeetako **espezializazio** adimenduneko sektore estrategikoak zein gorabidean daudenak bultzatzeko.

1 Lerroa

Lankidetzan oinarritutako I+G+b ekosistema.

2 Lerroa

Euroeskualdeko sektore estrategikoak bultzatzea.

2.2 Helburua

Euroeskualdearen lehiakortasuna indartzea, **merkataritza-trukeak** bultzatuz, tokiko ekonomia sustatuz eta lurraldeko produktu eta zerbitzu eskaintzaren elkar ezagutzea sendotuz.

1 Lerroa

Euroeskualdeko merkataritza-trukeak sustatzea.

2.3 Helburua

Euroeskualdeko **enpresa zein ehun instituzionalaren digitalizazioa** bultzatzea, mugaz gaindiko eragileen eta erakundeen arteko lankidetzak sustatuz.

1 Lerroa

Lurraldearen digitalizazioa bultzatzea.

2.4 Helburua

Euroeskualdeko **baliabideak** modu eraginkorragoan eta jasangarriagoan erabiltzeko eredu baten garapena bideratzea, ekonomia zirkular batera igarotzea bultzatu eta erraztuko duena.

1 Lerroa

Ekonomia zirkularreko eredu baten aldeko apustua, baliabideen erabilera eraginkor, jasangarri eta berritzailearen bidez.

2.5 Helburua

Lurraldeko erakunde eskudunak koordinatzeko eredu baten bidez Euroeskualdeko **lan-merkatua** eratzea, oztopoak konpontzeko lan egin, aukerak maximizatu eta mugaz gaindiko enplegu-arroa sustatzeko.

1 Lerroa

LLET enpleguaren arloko informazio-kanal gisa.

2 Lerroa

Enplegu-eragileen arteko lankidetzak-ereduaren garapena.

2.6 Helburua

Lurraldeko hezkuntza-eragileen arteko elkarlana eta lankidetzak indartzea, ezagutza sortzen lagunduko duen eta Euroeskualdeko **errealitatera** egokitutako **prestakuntza** eskainiko duen mugaz gaindiko hezkuntza-sistema garatzeko.

1 Lerroa

Euroeskualdeko unibertsitate-sistemaren garapena.

2 Lerroa

Lanbide Heziketako espazio kohesionatua eta Euroeskualdeko errealitatera egokitua.

2.1 Helburua

Euroeskualdeko ekonomia lehiakorra eta digitalizatua garatzen laguntzea, hiru lurraldeen **osagarritasunetan eta sinergietan oinarritutako** trakzio-proiektuak lankidetzan abiaraziz, lurraldeetako espezializazio adimenduneko **sektore estrategikoak zein gorabidean** daudenak bultzatzeko.

2.1.1 Lerroa

Lankidetzan oinarritutako **I+G+b ekosistema**.

Etorkizunerako erronkak

Europako Eskualde Berrikuntzaren Indizearen (RIS) arabera, Euroeskualdea, oro har, berrikuntza-maila ertain-altuko lurralde gisa kokatzen da. Posizioa kalkulatzeko erabilitako adierazleen artean, Euroeskualdeko lurraldeak etengabeko ikaskuntzaren esparruan (Akitania-Berria), hirugarren mailako hezkuntza duten gazte kopuruan eta ETEen produktu berrien salmentetan (Euskadi eta Nafarroa) nabarmentzen dira. Horrek berrikuntzarako bokazioa islatzen du. Hala ere, **lanean jarraitu behar da I+G+b Euroeskualdearen ezaugarri definitzaileetako** bat izan dadin.

Jarduerak

<i>2.1.1.1. Berrikuntza-sareak/klusterrak sortzen laguntzea, gorabidean dauden sektore estrategikoetan</i>	Hiru lurraldeetako berrikuntza-sareen eta klusterren arteko lankidetzaren sustatu nahi du Euroeskualdeak, partekatutako lurraldeko sektore estrategikoetan eta etorkizuneko potentziala dutenetan.
<i>2.1.1.2. Ikerketa-sareen arteko gaikako topaketa-jardunaldiak, lurraldeko erronka berriei arreta berezia eskainiz</i>	Ikerketa zabaltzea lan-ildo argia da, eta, gainera, lagungarria izan daiteke lurraldeko erronkei lankidetzaren bitartez aurre egiteko. Horregatik, LLETak gaikako topaketa-jardunaldiak bultzatuko ditu, ezagutza-truke mota horretan aurrera egin ahal izateko eta aukera berriak sortzeko.
<i>2.1.1.3. Euroeskualdeko sektore estrategikoetan eta gorabidean dauden sektoreen hainbat ikerketa esparrutan ideiak garatzen laguntzen jarraitzea</i>	Azken batean, eta sareak sortzen laguntzearen osagarri gisa, LLETak eskura dituen baliabideak erabiltzen jarraituko du I+G+b proiektuak garatzen laguntzeko, hiru lurraldeetako sektore estrategikoei lotutako ikerketa-arloetan, bai eta etorkizuneko potentziala duten sektoreetan ere, horrela Euroeskualderako balioa sortuz.

2.1.2 Lerroa

Euroeskualdeko **sektore estrategikoak** bultzatzea.

Etorkizunerako erronkak

Eskualde Garapenerako Europako Funtzaren finantzaketa lortzeko, lurraldearen espezializazio adimenduneko ikerketa eta berrikuntza-estrategia bat zehaztu behar da, eraldaketa ekonomikoan eta bereizketan aurrera egitea ahalbidetuko duena, eskura dauden tokiko aktiboak eta konparaziozko abantailak oinarri hartuta. LLETak aurreikusten duen erronka **hiru lurraldeetako estrategien arteko bateratasun, sinergia eta osagarritasun eremuak identifikatzea da**, eta horien garapenari eta eguneratzeari adi egotea.

Jarduerak

<i>2.1.2.1. Mugaz gaindiko lurralde-espezializazio adimendunaren estrategia bultzatzea, haren eguneratzei erreparatuta</i>	Espezializazio adimendunak, hasiera-hasieratik, etengabe eguneratzeko bokazioa dakar, zehaztutako estrategia tokiko erronka eta gaitasunetara egokitu ahal izateko. Testuinguru horretan, LLETak hiru lurraldeetako lurralde-espezializazio adimenduneko strategiak garatzen lagunduko du, eta horien ezarpenaren jarraipena egingo du, aukera-leihoak ireki ditzaketen lotutako joerak behatuko ditu eta espezializazio adimendunaren esparruan lan-ildo berriak proposatuko ditu, azken horien garapenaren arabera.
<i>2.1.2.2. Mugaz gaindiko sektore estrategikoei laguntzea: Osasuna, 4.0 Industria, Nekazaritzako elikagaien industria, Energia berriztagarriak, Eraikuntza jasangarria eta Sormen-industriak</i>	POCTEFA Compet'plus proiektua egiteko prozesuan, mugaz gaindiko 6 sektore estrategiko komun identifikatu dira: Osasuna, 4.0 Industria, Nekazaritzako elikagaien industria, Energia berriztagarriak, Eraikuntza jasangarria eta Sormen-industriak. LLETak, bere esku dituen finantza-tresnen bidez, sektore horietan proiektu espezifikoei laguntzen jarraituko du, horien eguneratzei arreta eskainiz, garapena bultzatzeko.

2.2 Helburua

Euroeskualdearen lehiakortasuna indartzea, **merkataritza-trukeak bultzatuz, tokiko ekonomia sustatuz eta lurraldeko produktu eta zerbitzu eskaintzaren elkar ezagutzea sendotuz.**

2.2.1 Lerroa

Euroeskualdeko merkataritza-trukeak sustatzea.

Etorkizunerako erronkak

Merkataritzak garrantzi handia du mugaz gaindiko ehunean, tokiko ekonomia dinamizatzen baitu, balio erantsi gordina gehituz eta baita zuzeneko eta zeharkako enplegua sortuz ere. Gainera, **beste sektore estrategiko batzuen sustatzaile gisa potentziala du** (adibidez, sormen- zein nekazaritzako elikagaien industrietako produktuak merkaturatuz, edo lurraldeen turismo-estrategien barruan sustatu beharreko jardura espezifikoko lerro gisa), baita **Euroeskualdeko identitatea eraikitzekeko elementu gisa ere.**

LLETak mugaz gaindiko elkarlana eta Euroeskualdeko lankidetzak bideratzen eta sustatzen duen erakundea den aldetik,

Jarduerak

2.2.1.1. Merkatu-aukerak baliatzea Euroeskualdeko barne-merkataritza bultzatzeko	LLETak Euroeskualdearen eremuan barne-merkataritza garatzen lagunduko duten merkatu-aukerak identifikatzen eta aprobetxatzen jardungo du (bereziki, digitalizazio, jasangarritasun eta gizarteratze arloetan): egoeraren diagnostikoak, topaketen antolaketa, hedapen-kanpainei laguntzea, lurraldeko enpresekin harremanetan jartzea eta haiei laguntzea, etab.
2.2.1.2. Euroeskualdeko enpresen programa	Euroeskualdeko enpresentzako berariazko programa bat abian jartzea da asmoa, gizarte-berrikuntza eta haren hazkundea bultzatu ahal izateko.

ekintza-eremu garrantzitsua du Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdean merkataritza-trukeak sendotzeko eta tokiko kontsumoaren garrantzia indartzeko lankidetzak sareak eratzeko. Eta hurrengo aldirako zereginen artean, bi jardura nagusiren inguruan jardungo du:

- Lehenik eta behin, **barne-merkataritza sustatzea**, Euroeskualdeko **ekonomia dinamizatzen duen sektore gisa.**
- Eta, azkenik, **lotutako sektoreen arteko lankidetzak dinamizatzea**, esperientziak partekatu eta baterako lan-esparrua sustatzeko.

2.3 Helburua

Euroeskualdeko **enpresa zein ehun instituzionalaren digitalizazioa bultzatzea**, mugaz gaindiko eragile eta erakundeen arteko lankidetzak sustatuz.

2.3.1 Lerroa

Lurraldearen digitalizazioa bultzatzea.

Etorkizunerako erronkak

2021eko martxoaren 9an, Europako Batzordeak Europaren **eraldaketa digitalerako** ikuspegia aurkeztu zuen 2030 urtea ortzimugan jarriz. Horrela, digitalizazioaren **ezinbestekotasuna lehiakortasun eta garapen faktore gisa** aitortu zuen eta **lehentasun estrategiko nagusi** gisa finkatu, bere bilakaera 4 norabideren inguruan bideratuz: biztanleriaren gaitasun digitalak, azpiegitura digital seguruak eta jasangarriak, enpresen eraldaketa digitala eta zerbitzu publikoen digitalizazioa. Lau elementu horiek Europako "iparrorraz

digitala" osatzen dute eta helburu nagusi batzuen bidez, gobernantza-egitura sendoa sortuz eta **Europako, estatuko eta sektore pribatuko inbertsioak uztartuko dituzten nazio anitzeko proiektuak abian jarriz** lortzea aurreikusten dute.

Digitalizazioaren esparruan aurrera egiteko Europako Batzordeak planteatutako garapena guztiz lerrokatuta dago LLETaren jardura definitzen duten ezaugarrietako biren: **lurralde bakarraren eremua gainditzeko proiektuak abian jartzea eta eragile publiko eta pribatuen arteko lankidetzak.**

Jarduerak

2.3.1.1. Adimen Artifizialaren arloan Euroeskualdeko ekimenak garatzeko datuak partekatzekeko proiektu pilotua	Adimen artifizialaren aldeko apustua hiru lurraldeetako garapen adimenduneko eta lehiakorreko estrategien izendatzaile komuna da, eta, beraz, aukera bat da Euroeskualdean datuetan oinarritutako ekimenak garatzeko. Horrela, datorren indarraldian, datuak partekatzeari buruzko proiektu pilotu bat bultzatuko da, datuak AAren esparruan errazago erabili ahal izateko.
2.3.1.2. Euroeskualdeko konektagarritasuna eta azpiegituren konexioa hobetzea	Azpiegitura digitalen arloan hiru lurraldeetako arduradunekin lantalde espezifikoa bat sortzea bultzatuko da, Euroeskualdeko konektagarritasuna garatzeko eta mugaz gaindiko konexio digitaleko zerbitzuetan aurrera egiteko, herritarren bizi-kalitatea eta enpresa-sarearen lehiakortasuna hobetzeko.
2.3.1.3. European Digital Innovation Hubsen Euroeskualdeko sarea indartzea	LLETak Euroeskualdean presentzia duten EDIHekin lan egingo du, haien arteko lotura sustatzeko eta ezagutza-trukea eta lankidetzak-ekimenak abian jartzea bultzatzeko.

2.4 Helburua

Euroeskualdeko **baliabideak modu eraginkorragoan eta jasangarriagoan erabiltzeko eredu** baten garapena bideratzea, ekonomia zirkular batera igarotzea bultzatu eta erraztuko duena.

2.4.1 Lerroa

Ekonomia zirkularreko eredu baten aldeko apustua, baliabideen erabilera eraginkor, jasangarri eta berritzailearen bidez.

Etorkizunerako erronkak

Europako Itun Berdearen esparruan, hazkunde iraunkorra bermatzeko elementu nagusietako bat da ekonomia zirkularra. **Hala, 2020ko martxoan, Europako Batzordeak ekintza-plan espezifiko bat ezarri zuen, klima aldetik neutroa den ekonomia lortzeko bidea ezartzen duena.** Helburu hori erdiesteko, neurri jakin batzuk hartu behar dira. Alde batetik, nabarmentzekoa da proiektu espezifikoak zehazten direla baliabideen erabilera zabala duten eta zirkulatzeko ahalmen handia duten sektoreetan (elikadura, elektronika, ICTak, eraikuntza eta etxebizitza, etab.). Bestalde, hondakinen ekoizpenaren murrizketa eta bigarren mailako baliabideen eraldaketa nabarmentzen dira. Eta, azkenik, kontsumitzaileen ahalduntzea ere lortu nahi da zenbait alderdikiko, hala nola, produktuen konpongarritasun eta

iraunkortasunarekiko, beti ere ingurumenaren ikuspegia gogoan.

Ekonomia zirkularreko eredu baterako trantsizioa zeregin konplexu gisa agertzen da eta balio-katearen maila guztietan pentsamoldea aldatzea eskatzen du: produktuen eta zerbitzuen diseinutik hasi eta herritarren kontsumo-erabakietaraino. Zentzu horretan, gaur egun, **lurraldeko ekonomian inplikaturik dauden eragile guztien artean pentsamolde-aldaketa hori bultzatzea** da erronka nagusia.

LLETak lerro honetan egiten duen ekarpena ekonomia zirkularren esparruan aurrera egitea ahalbidetuko duen **agente-sare bat eraikitzean** eta pertsonak kontzientziatzen lagunduko duen **komunikazio-lan espezifiko bat hedatzean** datza.

Jarduerak

2.4.1.1. Ekonomia zirkularrari buruzko zabalkundea eta sentsibilizazioa, proiektuen bidez

Euroeskualdeak sentsibilizazio-lana egingo du ekonomia zirkularren arloan, haren onurak ezagutzeko ahalbidetuko duten proiektu espezifikoaren bidez. Horretarako, lan bikoitza egingo du: alde batetik, zirkulartasun helburua barne hartzen duten proiektuak bultzatuko ditu, eta, bestetik, emaitzak zabalduko ditu.

2.4.1.2. Hiru lurraldeetako sustainability advisors sarearen lankidetzaren eta interakzioa sustatzea

2021-2027 aldian Euroeskualdeko *sustainability advisors* sarea sortzeko lan egingo da. Horrek esan nahi du profil horiek identifikatu eta sarean jarri behar direla, haien arteko lankidetzaren eta elkarreragina bideratzeko, bai eta Euroeskualdearen esparruan garatu daitezkeen ekimen espezifikoak garatzeko ere.

Nafarroako Errege Bardea

2.5 Helburua

Lurraldeko erakunde eskudunak koordinatzeko eredu baten bidez, **Euroeskualdeko lan-merkatua eratzea**, oztupoak konpontzeko lan egin, **aukerak maximizatu** eta mugaz gaindiko enplegu-arroa sustatzeko.

2.5.1 Lerroa

LLET enpleguaren arloko **informazio-kanal** gisa.

Etorkizunerako erronkak

2030. urtera begira, eta enpleguari, hazkundeari eta inbertsioari dagokienez, **Gizarte Eskubideen Europako Oinarria** nabarmendu behar da. Oinarri hori 20 printzipiok osatzen dute, eta Europa sozial indartsu, justu, inklusibo eta aukeraz betea garatzeko bidea gidatzen dute. Horien artean, "Enplegurako laguntza aktiboaren" printzipioa dago, **pertsona orok laguntza pertsonalizatua eta egokia jasotzeko duen eskubidea bermatu nahi duena, bere enplegu edo lan autonomorako aukerak hobetze aldera**. Adibide horrek erakusten du enpleguaren arloko informazioak garrantzi estrategikoa duela Europan berdintasunerako bidean aurrera egiteko, eta are garrantzitsuagoa da lan-merkatu ezezagunei aurre egin behar dieten mugaz gaindiko langileen kasuan. Hala, aurrerapen handiak egin badira ere, **egun oztupo ugari daude oraindik mugikortasunerako: oztupo**

instituzionalak, administratiboak, kulturalak eta linguistikoak zerranda luze baten adibide batzuk baino ez dira, estatistika-kontrola edo mugaz gaindiko garraio publikoaren eskaintza ere barne hartuta.

Euroeskualdean, mugaren alde batean bizi eta bestean lan egiten duten 4.000 langile inguruk jarduten du besteren kontura. Ildo horretan, **mugaz gaindiko langilea oso presente egon da LLET sortu zenetik, eta erakundeak egindako lana ardaztu duen funtsezko kolektiboetako bat izan da**. Ekimen hori mugaz gaindiko langileentzako informazio-atarian (www.empleo-info.eu) eta informazio-jardunaldietan gauzatu da. Lan lerro horretan, LLETak bere **posizionamendua indartu behar du, eta mugaz gaindiko langileentzako enpleguaren arloko informazio-kanal gisa finkatu** behar du.

Jarduerak

2.5.1.1. Mugaz gaindiko langileentzako informazio-zerbitzua	LLETak lanean jarraituko du mugaz gaindiko langileentzako informazio-zerbitzua zabaltzeko, Euroeskualdeko enplegu-arroa sustatzeko helburuari jarraiki.
2.5.1.2. Lan-merkatuaren azterketa, aukera-sektoreak topatzeko	Mugaz gaindiko lan-merkatua etengabe aztertzekeo prozesu bat egingo da, mugaz gaindiko langileekin indartu daitezkeen tentsiopeko sektoreak bilatzeko, Euroeskualdeko lehiakortasuna indartzeko aukera berriak irekiz.
2.5.1.3. Mugaz gaindiko enplegu-arroa bultzatzea	2021-2027 aldian, Euroeskualdeak mugaz gaindiko enplegu-arroa sustatzen jarraituko du.

2.5.2 Lerroa

Enplegu-eragileen arteko **lankidetzaren ereduaren garapena**.

Etorkizunerako erronkak

Euroeskualde mailako enplegu-arroa sendotzeko, funtsezkoa da enplegu-zerbitzuekin eta arlo horretan eskumena duten eragileekin lan egitea. Ildo horretan, **mugaz gaindiko enplegu-erakundeen arteko lankidetzaren eredu bat antolatzekeo gaitasuna izatea** da erronka, **datuak partekatzea eta erakundeen artean informazioa trukatzeko erraztuko duena**, Euroeskualdeko mugaz gaindiko langileen enplegarritasuna eta langile horiek dituzten oztupoak kentzekeo erraztuko duten zerbitzuak hedatzeko lan-dinamikaren oinarriak ezarriz.

Azken zazpiurtekoan, LLETek lan trinkoa

egin du hiru lurraldeetako **enplegu-zerbitzuekin eta gainerako erakunde eskudunekin, eta lantalde espezifiko baten bidez, lankidetzaren dinamika egonkor eta emankorra ezarri du**. Hala ere, 2021-2027 aldirako zehaztutako esparru estrategikoak asmo handiko helburuak jasotzen ditu eremu horretan, **lankidetzaren hori garatzea** eskatzen dutenak, urte hauetan garatutako lana sendotuko duen eta Euroeskualdeko arroaren kontzeptua indartuko duen enplegu-leihatila bakar bat eratzeko. Horien bitartez, mugaz gaindiko langileentzako aukerak hobetuko dira eta, azken batean, egungo oztupoak zein etorkizunean ager litezkeenei irtenbidea ematea ahalbidetuko duten ekimenak abian jartzea erraztuko da.

Jarduerak

2.5.2.1. Euroeskualdeko Leihatila Bakar baterantz aurrera egitea	LLETaren helburua espazio bakar batean, Leihatila Bakarra eratu ahal izatea da, enplegua sustatu eta langileei informazioa emateko mekanismo gisa. Horretarako, norabide horretan aurrera egiten lagunduko duten jarduerak egingo dira.
2.5.2.2. Mugaz gaindiko enplegu-erakundeen arteko lankidetzaren bultzatzea	Lankidetzaren aritzeko abaguneak identifikatzen jarraitzekeo lan-dinamika berrituko da erakunde eskudunekin.
2.5.2.3. Mugaz gaindiko langileen oztupoak identifikatzea eta irtenbidea sustatzea	Mugaz gaindiko langileek dituzten oztupoak konpontzen aurrera egitekeo, Euroeskualdeak zailtasunak identifikatu eta irtenbideak ematekeo prozesuak bultzatuko ditu, haien egoera hobetzeko.

2.6 Helburua

Lurraldeko hezkuntza-eragileen arteko **elkarlana eta lankidetzaren indartzea, ezagutza sortzen lagunduko duen eta Euroeskualdeko errealiterako egokitutako prestakuntza eskainiko duen mugaz gaindiko hezkuntza-sistema garatzeko.**

2.6.1 Lerroa

Euroeskualdeko unibertsitate-sistemaren garapena.

Etorkizunerako erronkak

2020ko irailaren 30eko jakinarazpenean, Europako Batzordeak berretsi egin zuen hezkuntza arloko Europako esparrua sortzeko asmoa, hemendik 2025era bitartean. Asmo hori gogoan, **ikerketaren, berrikuntzaren eta prestakuntzaren arteko jarraitutasuna sortzeko bikaintasuna eta lurralde-kohesioa uztartu behar dira**, eskualde bakoitzeko espezializazio adimenduneko estrategien bidez, besteak beste. Mugaz gaindiko lurraldeetako unibertsitate-lankidetzaren enblematikoa da zentzu horretan.

Mugaz gaindiko eremu integratuenetan, ikaskuntza eta ekonomia arloak elkarlotuz joatea da truke ekonomiko eta akademikoaren ezaugarri nagusia. **Horrela, epe luzera, espezializazio ekonomiko eta teknologikoaren arteko mugak alde batera**

utzi eta trukea prestakuntza-eskaintza bateratuan eta mugaz gaindiko ikerketa-proiektuetan isla liteke.

Jarduera-ildo hori garatzeko, **LLETak unibertsitate-lankidetzarako estrategia espezifiko bat ezarriko du**, Euroeskualdeko unibertsitate-sistemaren garapena antolatzea erraztuko duena. Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak funtsezko eginkizuna du estrategia horretan, Euroeskualdeko unibertsitate-lankidetzaren bultzatu, katalizatu eta bideratzen baitu; bai baterako jarduerari euskarri emango dieten laguntza, finantzaketa eta babes-mekanismoak antolatuz, bai sarea sortuz eta lankidetzaren proiektuak eta ekimenak ikusaraziz.

Jarduerak

2.6.1.1. Saretzea, Euroeskualdeko unibertsitate-lankidetzaren garatzeko funtsezko eragileak artikulatzea

LLETak unibertsitate-lankidetzaren garatzeko funtsezko eragileen sare bat bultzatu eta gidatuko du, topaketak eta elkar ezagutza sustatuz, Euroeskualdeko ekintzei labela jarritz, informazioa sistematikoki zabalduz eta sarean kide berriak sartuz, horiek hedatu eta sendotzeko.

2.6.1.2. Euroeskualdeko unibertsitate komunitateak lankidetzaren garatzeko prestakuntza eta ikerketa-proiektu berrien sorrera bultzatzea

Euroeskualdeko unibertsitate sistema garatzeko, beharrezkoa da Euroeskualdeko unibertsitate komunitateak lankidetzaren proiektuak abian jartzea. Horretarako, LLETak prestakuntza-eskaintza bateratua areagotzen eta Euroeskualdeko ikerketa-taldeak/sareak sortzen lagunduko du, intereseko ildo eta proiektu-deialdien bidez.

2.6.1.3. Euroeskualdeko ikasleen eta irakasleen mugikortasuna sustatzea

Ekintza hori ikasleen eta irakasle zein ikertzaileen arteko Euroeskualdeko mugikortasuna zabaltzera bideratuta dago, eta, horren ondorioz, kultur arteko profilak eta profil eleaniztunak hornitzen lagundu behar da.

Nafarroako Unibertsitate Publikoko campusa (Pamplona)

2.6.2 Lerroa

Lanbide Heziketako espazio kohesionatua eta Euroeskualdeko errealitatera egokitua.

Etorkizunerako erronkak

Lanbide Heziketa gora egiten ari den prestakuntza-modalitate gisa agertu da azken urteotan, ikasleen enplegarritasun-tasengatik, batez ere. Hala ere, orain arte, **EBtik ez da lan egin Lanbide Heziketako Europako esparru komun bat eratzeko**, unibertsitatearen kasuan egin den bezala. Errealitate horrek hainbat **oztopo eta erronka gehigarri** sortzen dizkie hezkuntza mota horretako ikasle eta irakasleei (**tituluen eta gaitasunen homologazioa, Lanbide Heziketa dualaren planteamendu ezberdinak, mugikortasun-eskaintzaren**

mugak, etab.) Ondorio gisa, Lanbide Heziketa EBren hurrengo programa eta ekimen askoren, edo gehienen, erdigunean dago, hala nola Hezkuntzaren Europako Esparruan, Hezkuntza Digitalaren Ekintza Planean edota Gaitasunen Itunean.

Egoera horretan, LLETak **zeregin hirukoitza** izango du Lanbide Heziketako Euroeskualdeko espazioaren konfigurazioan: **hedapen-kanal gisa, berrikuntzaren bideratzaile gisa eta mugaz gaindiko Prestakuntza Dualeko eredu baten sustatzaile gisa.**

Jarduerak

2.6.2.1. Mugaz gaindiko Heziketa dualaren esperientzia bultzatzea	LLETak Lanbide Heziketako hezkuntzaren arloko eragileen eta Euroeskualdeko enpresa-sarearen arteko elkarlana sustatuko du, mugaz gaindiko Heziketa Dualaren arloko ekimen berritzaileak hedatzeko.
2.6.2.2. LHko irakasleen eta ikasleen arteko trukeak sustatzea	Euroeskualdeko Lanbide Heziketako ikastetxeen arteko mugikortasuna errazteko, LLETak elkartruke-programak bultzatzen eta dauden oztopoak kentzeko tresnak ematen lan egingo du.
2.6.2.3. Tokiko Talentu programa: LHren onurak eta abantailak zabaltzea	LLETak rol hedatzailea hartuko du ikasle eta enpresa potentzialei mugaz gaindiko prestakuntza mota horren onurak eta abantailak hurbiltzeko, informazioa emanaz eta izapideak erraztuz.
2.6.2.4. NAEN Euroeskualdeko LHko proiektuen plataforma	Lanbide Heziketaren esparruan berrikuntza sustatzeko, plataforma bat erabiliko da. Euroeskualdeko Lanbide Heziketako eragileen artean berrikuntza proiektuetan identifikatutako jardunbide egokiak hedatzeko erakusleiho izango da eta ezagutzak trukatzeko eta bazkideak bilatzea erraztuko du.

Urederraren iturburua (Bakedao)

3. ARDATZA

Lurraldearen jasangarritasuna eta kohesioa

Lan-lerroak

3.1 Helburua

Euroeskualdeko eremuan klima-aldaketaren aurkako borrokan laguntzea, trantsizio ekologiko eta deskarbonizazio erronkei erantzungo dieten ekimenak abian jartzea bultzatuz eta klima-aldaketari aurre egiteko, biodibertsitatea lehengoratzeko eta kutsadura murrizteko Europako zein nazioarteko konpromisoak betetzean arreta berezia jarritz.

1 Lerroa

Klima-aldaketaren eta Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka.

3.2 Helburua

Lurraldea eta naturagune partekatuak kudeatzeko eta antolatzeko eredu koordinatua sustatzea, Euroeskualdeko eredu jasangarri baterantz aurrera egiteko.

1 Lerroa

Euroeskualdeko lurralde-antolamendua.

2 Lerroa

Naturgune partekatuen kudeaketa.

3.3 Helburua

Lurraldearen kohesioa eta dinamismoa bultzatzeko, mugaz gaindiko eremuan garraio-eskaintza eta mugikortasun azpiegituren zuzkidura bermatzea, sendotzea, optimizatzea eta zabaltzea, ikuspegi jasangarri eta multimodal batetik.

1 Lerroa

Garraio multimodal, jasangarri eta kohesionatzailearen eskaintza.

2 Lerroa

Bidaiariari informazio eta komunikazio teknologia berrietan oinarritutako informazioa ematea.

3.4 Helburua

Jasangarritasunean eta bertako lurraldearen baliabideen balioan oinarritutako Euroeskualdeko turismo-eskaintzaren eraketa bultzatzea, horretarako behar diren topaguneak eskainiz.

1 Lerroa

Euroeskualdeko turismo jasangarrirako eredia garatzea.

3.1 Helburua

Euroeskualdeko eremuan klima-aldaketaren aurkako borrokan laguntzea, trantsizio ekologiko eta deskarbonizazio erronkei erantzun dieten ekimenak abian jartzea bultzatuz eta klima-aldaketari aurre egiteko, biodibertsitatea lehengoratzeko eta kutsadura murrizteko Europako zein nazioarteko konpromisoak betetzean arreta berezia jarritz.

3.1.1 Lerroa

Klima-aldaketaren eta Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka.

Etorkizunerako erronkak

Klima-aldaketa gero eta mehatxu handiagoa da lurraldeen garapenerako eta herritarren ongizaterako, eta halaxe ziurtatzen du Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Adituen Gobernu Arteko Taldeak, zeinak berotegi-efektuko gasen munduko isurketak urtez urte handitzen ari direla ohartarazten duen. Hori dela eta, nahitaezkoa da egoera hori arintzeko eta dagoeneko sortu diren ondorioak murrizteko neurri espezifikoak abian jartzea, aldaketa horiek gizarteko eta

ekonomiako sektore guztietan duten eragina mugatuz.

Klima-aldaketaren aurkako borrokan kontzientziazio, konpromiso eta lankidetzaren lan handia eskatzen du hainbat jardueraren eremutako eragileen artean. Testuinguru horretan, LLETaren lana funtsezkoa da elkargune gisa, eta, horregatik, **sentsibilizazioan eta sareak sortzen lan egin behar du.**

Jarduerak

3.1.1.1. Klima-aldaketaren aurkako borrokan eremuko arloko Euroeskualdeko eragileak sarean jartzea

Euroeskualdeak klima-aldaketaren aurkako borrokan diharduten hiru lurraldeetako eragileak bilduko ditu eta haien arteko harremana bultzatuko du ezagutzak eta esperientziak trukatzeko, lankidetzaren proiektuak abian jartzea ahalbidetuko duen lankidetzaren eredu baten oinarriak ezarriz.

3.1.1.2. European Green Deal arloan lantalde bat martxan jartzea

Europako Itun Berdea datozen urteetarako ibilbide-orria da eta Euroeskualdeak bere lan-esparruan txertatu behar du. Horregatik, LLETak berriazko lantalde bat sortzea bultzatuko du, bideorriaren planteamendua garatu ahal izateko.

3.1.1.3. Klima-aldaketaren arloko jardunbide egokiak zabaltzeko jardunaldien antolaketa

Klima-aldaketaren ondoriozko erronkei aurre egiteko garatu beharreko lanaren zati garrantzitsu bat Euroeskualdeko eragileekin egindako hedapen eta sentsibilizazio lana da. Ilde horretan, LLETak jardunaldi espezifikoak antolatzea sustatuko du, gai horretara hurbiltzeko eta kanpoko esperientziak ezagutzeko, irtenbide propioak artikulatze aldera.

3.1.1.4. Mugaz gaindiko eremuan energia garbiena erabilera sustatzea

Jardueraren barruan, energia garbiena kontzientziazioan eta sustapenean lan egingo da, energia mota horien erabilera sustatzeko.

Dordoina

3.2 Helburua

Lurraldea eta naturgune partekatua kudeatzeko eta antolatzeke eredu koordinatua sustatzea, Euroeskualdeko eredu jasangarri baterantz aurrera egiteko.

3.2.1 Lerroa

Euroeskualdeko **lurralde-antolamendua**.

Etorkizunerako erronkak

Euroeskualdeak gizarte- eta ekonomia-eragileen arteko lankidetzak izan ditzakeen onurak gauzatzea du helburu. Hori lortzeko, **eremu partekatua kudeatzeko eredurantz aurrera egiteak eskaintzen dituen aukeren ustiapen eraginkorra egin behar da**, lurraldearen antolamendu jasangarrirako elementu fisiko edo natural, ekonomiko, politiko eta kultural guztiak integratuko dituen. Nolanahi ere, eredu honen antolamenduak hainbat erronka ditu: **administrazio arduradunen araudi eta**

eskumenen arteko desberdintasunak eta inguruabar geografikoen egoera ezberdinak, besteak beste.

LLETak Euroeskualdeko lurralde-antolamenduko eredu baten garapena bultzatzeko **rol sustatzailea** hartuko du. Horrek, funtsean, **giltzarri diren eragileen arteko lana sustatzea dakar, esparru horretan lankidetzak-aukerak sortzeko.**

Jarduerak

3.2.1.1. Lurralde-antolamenduaren arloko lankidetzak bultzatzea	Lurralde-antolamenduaren arloko jarduera zehatzak hedatzeko lehen urrats gisa, ezinbestekoa da hiru lurraldeetako bakoitzean eragile arduradunekin lan egitea. Horretarako, funtsezkoa da haien arteko lankidetzak-sare bat sortzen lan egitea, lankidetzak bultzatzeko bitartekoak eta tresnak eskainiz.
3.2.1.2. Lurraldearen ustiapen adimenduna hobetzeko gune bat garatzea, lurzoruen erabilera-politiken, okupazio-jarraibideen eta abarren eraginaren azterketaren bidez	LLETak lurraldearen ustiapen adimendunerako proba-eremu gisa balioko duen Euroeskualdeko eremu baten garapena bultzatzeko lan egingo du. Jarduera horri esker, besteak beste, nekazaritza-erabileren, zonakatzeen, industria-erabileren eta abarren arloko konponbideak esperimintatu ahal izango dira. Horien emaitzak Euroeskualdeko lurraldeetara estrapolatu ahal izango dira, lurralde-kudeaketako ereduak hobetzeko.

3.2.2 Lerroa

Naturgune partekatuen kudeaketa.

Etorkizunerako erronkak

Baliabide naturalen aukera zabala eta askotarikoa da Euroeskualdearen berezko ezaugarrietako bat. Dibertsitate klimatikoaren eta konfigurazio geografiko desberdinen ondorioz sortutako aberastasun natural horrek nazioarteko aitortza dauka, eta horren adierazle dira lurraldeotako 3 Biosfera-erreserba ezagunak (Urdaibai Euskadin, Bardea Nafarroan eta Dordoinako artoa Akitania-

Berrian). Euroeskualdearen mugaz gaindiko konfigurazioa dela eta, **naturgune partekatuen horiek erronka komunei aurre egin behar diete** (jasangarritasuna, biodibertsitatearen babesa, lurraldearen erakargarritasuna, etab.).

Jarduera-eremu honetan, LLETak lan garrantzitsua du aurretik, **naturgune partekatuen kudeaketa ereduak hobetzeko kontzientziario eta Euroeskualdeko eragileak sarean jartzeari dagokionez.**

Jarduerak

3.2.2.1. Biodibertsitatea, ekonomia, garraioa, aisia eta baliabide naturalak uztartzen dituen mugaz gaindiko continuum-a sustatzea	Partekatutako espazioen kudeaketa-eredu koordinatuan aurrera egiteko helburuarekin, mugako eremuan continuum natural bat sustatzeko lan egingo da, Euroeskualdeko biodibertsitatearen babesa eta lurraldean dauden baliabide naturalen ekimena eta ustiaketa ezagutaraztea errazten duten garapen ekonomikoko eta garraio jasangarriko, aisialdiko eta kultura eremuko jardueretako ekimenak konbinatu ahal izateko.
3.2.2.2. Lankidetzak sustatzea, mendiaren eta itsasertzaren arloan partekatutako erronkei aurre egiteko	Mendien eta Euroeskualdeko itsasertzaren kudeaketari lotutako erronken kasuan, LLETak horien ardura duten 3 lurraldeetako eragileen arteko lankidetzak bultzatuko du, haien arteko ezagutza-trukea erraztuz, horretarako foro espezifikoak ezarri eta dauden erronkak gainditzeko lankidetzak-proiektuak abian jarri.
3.2.2.3. Basoko larrialdien koordinazioan aurrera egitea	Baso-masa partekatuek hondamendi naturalak jasan ditzakete, eta mugaz gaindiko izaera hori dutela eta, hiru lurraldeen arteko lankidetzak eremu horietan berehalakoan sortutako egoerei erantzun hobea ematen lagun dezake. Horregatik, LLETak arlo horretan aurrera egitea sustatuko du, zerbitzu arduradunen arteko lan koordinatua sustatuz.

3.3 Helburua

Lurraldearen kohesioa eta dinamismoa bultzatzeko, **mugaz gaindiko eremuan garraio-eskaintza eta mugikortasun-azpiegituren zuzkidura bermatzea, sendotzea, optimizatzea eta zabaltzea**, ikuspegi jasangarri eta multimodal batetik.

3.3.1 Lerroa

Garraio **multimodal, jasangarri eta kohesionatzailearen** eskaintza.

Etorkizunerako erronkak

Garraio-eskaintza eta lurraldeko mugikortasun-azpiegituren eskuragarritasuna lurralde-kohesioaren oinarritzko elementu dira; herritarren mugikortasuna errazteko eta lurralde-errealitatearen ezagutza indartzeko duten gaitasunagatik, bai eta truke ekonomikoaren bidez dinamismoa eta lehiakortasuna sortzeko duten gaitasunagatik ere.

Euroeskualdearen kasuan, lurraldean garraio-azpiegiturak egon arren, **mugaz gaindiko interkonektioa ez da oso eraginkorra** pertsonen eta salgaien mugikortasunari dagokionez.

Gainera, **3 lurraldeen eskumenen arteko asimetria garrantzitsuak direla eta** mugatu egin da, **hausturarik gabeko mugikortasunari erantzuteko** multimodalitatea bultzatzeko egindako lana (trenbide-konexioan eta tarifen esparruan, adibidez). Azkenik, ezin da alde batera utzi **garraioak ingurumenean duen eragin handia eta haren garapena modu jasangarrian planifikatzeko beharra**.

LLETak bere gain hartuko du mugaz gaindiko garraio multimodalaren eskaintza hobetzeko **bideratzaile lana**, batez ere **erronka komunak identifikatuz, garraio-eragileen arteko lana bultzatuz eta kontzientziazioa sustatuz**.

Jarduerak

<p>3.3.1.1. <i>Mugikortasun-beharren azterketa</i></p>	<p>Lurralde-kohesioari eta dinamismoari lagunduko dion garraio-eskaintza hedatzeko lehen urrats gisa, funtsezkoa da dauden mugikortasun-premien diagnostiko sakona egitea, diagnostiko hori lurraldeko eragileekin partekatzea eta, lankidetzan, heda daitezkeen irtenbideak adostea. Azterketa-lan hori hurrengo aldirako berariazko lanerako ibilbide-orri batean mamituko da.</p>
<p>3.3.1.2. <i>Garraioko Lantaldea dinamizatzea</i></p>	<p>Azken indarraldian garraio-eragileekin egin den lanarekin jarraituko da, mugaz gaindiko garraio-sareak sor daitezen sustatuz, garraio multimodalaren, jasangarriaren eta kohesionatuaren eskaintzarantz aurrera egiteko. Garraio eskaintza multimodala, jasangarria eta kohesionatzailea lortzeko ekimen espezifikoak ere bultzatuko dira.</p>
<p>3.3.1.3. <i>Mugaz gaindiko garraio-sareak eta mugikortasun aktiboa sustatzea</i></p>	<p>LLETak bere gain hartuko du mugaz gaindiko garraio-sareak sustatzeko eta mugikortasun aktiboa bultzatzeko lana. Horretarako, eskura dagoen eskaintza zabaltzen eta proiektu espezifikoak laguntzen lan egingo du, eredu multimodal jasangarriaren alde.</p>

3.3.2 Lerroa

Bidaiariari informazio eta komunikazio teknologia berrietan oinarritutako **informazioa** ematea.

Etorkizunerako erronkak

Informazioaren eta komunikazioaren teknologiek azken urteotan izan duten bilakaerak eta herritarrek teknologia horiek eskuratzeko duten aukerak (batez ere gailu mugikorren bidez) hainbat zerbitzu publiko hornitzen lagundu dute, datuak denbora errealean ireki direlako. Garraio publikoaren kasuan, **digitalizazioaren eragina ukazina da**: erabiltzaileek edozein unetan kontsulta dezakete eskura dituzten mugikortasun-aukerei, maiztasunei eta tarifei buruzko informazioa, eta, proposamen aurreratuenetan, ibilbideak ere kalkula ditzakete, txartelak erosi edo beren joan-etorrietan eragiten duten gorabeherari

buruzko informazioa jaso. Egia da digitalizazioak pertsonen eguneroko eta noizbehinkako mugikortasunean eragina duela, baina **desagregazio eta kalitate-maila desberdineko garraio-agintaritzak eta operadoreen datuak partekatzea da** eronkarik handiena.

Kasu honetan, LLETak posizio finkatua du lan-lerro hau garatzeko: alde batetik, **garraioaren erabiltzaileak informatzeko** lana egiten du, eta, bestetik, **bere lanak eta Garraioko Lantaldeko kideekin izandako harremanak, beharrak identifikatzeko** eta horiei lankidetzaren bidez **erantzuteko** aukera ematen dio.

Jarduerak

<p>3.3.2.1. <i>Mugaz gaindiko eta Euroeskualdeko zerbitzu digital integratuak bultzatzea</i></p>	<p>2014-2020 aldian egindako lanaren ildotik, LLETak hiru lurraldeetako mugikortasun-zerbitzuen integrazioa sustatzen jarraituko du. Horretarako, agintarien eta operadoreen datuen elkarreragingarritasunean jarriko du arreta, Euroeskualde mailako zerbitzu digitalak garatu ahal izateko. Horrela, administrazio arduradunekin lanean jarraituko du, zerbitzu publikoko eredu bateratu horretan aurrera egin ahal izateko eta ekimen bateratuak hedatu ahal izateko.</p>
<p>3.3.2.2. <i>Mugaz gaindiko seinaleetika eraginkorra bultzatzea</i></p>	<p>LLETak berariazko laguntza-lana egingo du mugaz gaindiko garraio-sistemetan seinaleak hobetzeko eta sinplifikatzeko, bidaiariei kokatzen, orientabidea topatzen eta garraio-sistemaren beste alderdi interesgarri batzuk ezagutzen (ordutegiak, tarifak, zerbitzuak, mugikortasun urriko pertsonentzako azpiegiturak egokitzea, konexioak, etab.) laguntzeko.</p>

3.4 Helburua

Jasangarritasunean eta lurralde bertako baliabideen balioan oinarritutako Euroeskualdeko turismo-eskaintzaren eraketa bultzatzea, horretarako behar diren topaguneak eskainiz.

3.4.1 Lerroa

Euroeskualdeko turismo jasangarriko eredu garatzea.

Etorkizunerako erronkak

Azken urteotan, turismo jasangarriak, bere jarduera ingurumenean ahalik eta inpaktu txikiena garatu nahian, garrantzi handia hartu du lurraldeko ingurumen arloaren bilakaeran. Azkenaldian, **egiturarik gabeko turismo masifikatuak urteetan zehar izan duen eragin negatiboa arintzeko beharra** ikusi da, izan ere, ingurumen-suntsiketa ez ezik, urtaroen araberako lan-merkatua sortu da sektore honetan, aurreikusi gabeko bat-bateko egoerei erantzuteko erresilientzia gutxi duena. Euroeskualdearen kasuan, eredu turistiko

jasangarri eta arduratsu baten aldeko apustua egitea zentzuzkoa da, bere baliabide naturalak babesteko eta ondare kulturalaren balioa nabarmentzeko. Aldi honetarako planteatzen den erronka **Euroeskualdeko sare turistikoak sustatzean** datza, hiru lurraldeetarako hurbileko turismoak gizarteari, ingurumenari eta ekonomiari dakartzkion onurak baliatzeko.

LLETak **balio-kateko eragileen arteko lankidetzan sustatzen eta elkarlanerako proiektuak bultzatzen lagunduko du**, zehaztutako turismo jasangarriaren eredu eratu eta hedatzeko.

Jarduerak

3.4.1.1. Euroeskualdean turismo jasangarria sustatzea eta hari balioa ematea

Beharrezkoa da lurraldeko aktiboetarako buruzko hausnarketa garatzea eta turismoaren balio-katean parte hartzen duten hiru lurraldeetako eragileekin lankidetzan aritzea, turismo arduratsu, jasangarri eta hurbilekoaren esparruan, Euroeskualdearen proposamena garatzeko. Gainera, LLETak eskura dagoen eskaintza komunikatzen eta Euroeskualdean turismo jasangarria ezagutarazteko proiektu espezifikoak abian jartzen ere lan egingo du.

3.4.1.2. Euroeskualdeko ibilbideen bultzada jasangarria, mugaz gaindiko ondare kultural eta naturaleko baliabide gisa

LLETek lurraldearen barruko eta kanpoko turismoa erakartzeko kultura eta natura elkarren osagarri diren hurbileko, mugaz gaindiko eta Euroeskualdeko ibilbideak identifikatzen lan egingo du, zehazki. Era berean, lurraldearen erakargarritasun turistikoa ikusarazteko ibilbide-atlas baten lanketan ere jardungo da.

Harrizko zubia (Bordele)

2.7

4. Ardatza Mugaz gaindiko gobernantza

Akitania-Berria Nafarroa Euskadi Euroeskualdea **hiru gobernuren artean partekatutako proiektua da; gobernuok mugaz gaindiko lankidetzaren aldeko apustua egiten dute**, herritarren bizi-kalitatea hobetzeko, lurraldeen lehiakortasun ekonomikoa bultzatzeko eta garapenaren iraunkortasuna bermatzeko **funtsezko elementu gisa**. Hori horrela izanik ere, Euroeskualdearen eremuak oso errealitate konplexua du; kultura, gizarte eta ekonomia-eragile instituzional ugari biltzen baititu, interes bateratuak eta Euroeskualde proiektuan laguntzeko gaitasun espezifikoak dituztenak.

Deskribatutako egoera dela eta, beharrezkoa da **espazio partekatuaren gobernantzaren artikulazioari buruzko hausnarketa-prozesu bat gauzatzea**. 2014-2020 Plan Estrategikoan gai hori planteatu zen, eta haren indarraldian zenbait aurrerapen egin zirela ikusi zen. Hala ere, orain agertoki berri

bat ireki da (besteak beste, Europako programazio-aldi berriaren hasiera, helburu eta lehentasun berriak dituen, eta koronabirusaren pandemiaren eraginari aurre egin beharra), eta horrek **Euroeskualdeko eta mugaz gaindiko espazioaren gobernantza-ereduan aurrerapausoak ematen jarraitzea eskatzen du**.

Testuinguru horretan, **maila anitzeko gobernantza-eredu bat hedatzea planteatzen da**, non ahalik eta eragile gehienek parte hartuko duten eta non proiektu eta egitasmoekiko eragile ezberdinen erantzukidetasun eta atxikimenduari bide emango zaion, Euroeskualdearen errealitatera ondoen egokituta, horretarako elkarguneak ezarriz eta erronka komunak identifikatzea sustatuz. Helburu horiek gogoan, **mugaz gaindiko gobernantzaren esparruan honako behar hauek daude:**

Identifikatutako beharretan oinarrituta, honako **helburu orokor** hau definitu da ardatz honetarako:

4. ARDATZAREN HELBURU OROKORRA

Ikuspegi parte-hartzaile batetik, kohesio, eleaniztasun, aniztasun, berdintasun eta garapen jasangarrirako balioak sustatuko dituen mugaz gaindiko maila anitzeko gobernantza-eredu bat garatzea, mugaz gaindiko herritarren bizi-kalitatea, Euroeskualdeko lehiakortasun ekonomikoa eta lurraldearen jasangarritasuna hobetzeko.

4. ARDATZA

Mugaz gaindiko governantza

Lan-lerroak

4.1 Helburua

Mugaz gaindiko gobernantza-eredu berria bultzatzea, lurraldea osatzen duten administrazio publikoak eta eragileak inplikatur.

1 Lerroa

Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea.

4.1 Helburua

Mugaz gaindiko gobernantza-eredu berria bultzatzea, lurraldea osatzen duten administrazio publikoak eta eragileak inplikatuz.

4.1.1 Lerroa

Euroeskualdearen eremuan **mugaz gaindiko gobernantza** garatzea.

Etorkizunerako erronkak

2021-2027 Plan Estrategiko berria asmo handiko helburuekin ezarri da, bereziki partaidetza-prozesu batetik eratorria dela, eta prozesu horretan **hainbat ekimen** ikusi direla kontuan hartzen bada. Gobernantzan **parte hartu beharreko eragileen aniztasuna** da maila anitzeko lankidetzaren ereduaren garatzeko erantzun behar zaion **erronka nagusia**.

LLETaren misioa lurraldeko eragileen artean Euroeskualdeko mugaz gaindiko lankidetzaren bultzatzen duen erakunde bateratzailea izatea da. Hori dela eta, **berezko bokazioa du sareak ehundu eta elkarrizketarako espazioak eskaintzeko**. Kasu honetan, garatu beharreko lana eztabaidarako espazio horiek eraikitzea, identifikatutako erronken arabera eragile egokiak erakartzea eta lankidetzaren ahalbidetzea da.

Jarduerak

4.1.1.1. Mugaz gaindiko Lankidetzarako Erakundearen Foroa antolatzea, mugaren bi aldeetan lankidetzaren dinamizatzen duten erakunde eragileen arteko topagune gisa

Maila anitzeko gobernantzaren esparruan formulatutako asmoaren adierazpen goren mugaz gaindiko lankidetzarako erakunde-foro bat antolatzea izango da, mugaz gaindiko eremuan jarduten duten erakunde guztiak inplikatuko dituena. Asmoa hausnarketarako gune bateratu bat eratzea izango da, erakundeek mugaz gaindiko lankidetzaren garapenari buruz duten ikuspegia eman dezaten eta, horrela, lurraldearen erronkei erantzun diezaieten.

4.1.1.2. Hiru lurraldeetako administrazio-mailen arteko lankidetzaren sustatzea, lankidetzaren proiektuak abian jartzeko

Euroeskualdeko gobernantza-ereduaren bilakaerarako ezinbesteko baldintza gisa, LLETak lanean jarraituko du 2021-2027 aldirian, harremana, komunikazioa, esperientzien eta jardunbide egokien trukea eta hiru lurraldeetako administrazio-maila desberdinetako erakunde publikoen arteko lankidetzaren proiektuen garapena sustatzeko.

4.1.1.3. Euroeskualdeko herritarren parte-hartzea sustatzea tresna digitalen bidez

Digitalizazioak aurrera egin duela eta herritarrak bitarteko horretara sartu direla baliatuz, Euroeskualdeak zenbait jardueraren edo proiektu espezifikoaren garapenean parte har dezaten sustatuko du; tresna digitalen bidez, lurraldean bizi diren pertsonen Euroeskualdearen jarduerari buruz iritzia eman eta hura garatzen lagun dezaten.

Urkiolako parke naturala

2.8

5. Ardatza

Euroeskualdearen kudeaketa aurreratua

Lurraldeak datozen urteetan izango dituen erronkei erantzuteko LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen proiektuak **aurrera egin behar du bere jardura kudeatzeko moduan**. Horregatik, 2021-2027 aldirako Plan Estrategiko berriaren testuinguruan lan-ardatz berri bat

ezarri da, bere lana maila berri batean bultzatzeko zeharkako bitartekoak eta tresnak garatzera soilik bideratua.

Horri dagokionez, **bi kudeaketa-erronka nagusi hauteman dira Euroeskualdearentzat:**

Erronka horietatik abiatuta, honako **helburu orokor** hau ezartzen da 5. ardatzerako:

5. ARDATZAREN HELBURU OROKORRA

Datuetan oinarritutako posizionamendu eta kudeaketa-tresnak izatea, Euroeskualdeak erakundea osatzen duten hiru lurraldeentzat duen garrantzia balioetsi eta ezagutarazteko eta mugaz gaindiko agertokian erabakiak hartzeko kudeaketa eta prozesuak hobetzen laguntzeko.

● **Komunikazioa indartzea**

Euroeskualdeko eremuko zein Europa mailako eragileek aitortu dute, pixkanaka, LLETak egindako lana. Hala, beharrezkoa da bere zereginen artean, egiten duen lanaren balioa nabarmentzea, mugaz gaindi, Euroeskualdean zein Europan erreferentzia handiagoko lekua izan dezan, eta, horrela, bere lanaren hedapena erraztu dadin.

● **Kudeaketarako zeharkako tresnak**

Euroeskualdeko hainbat eragile eta kolektiborekin egindako lanak agerian utzi du kudeaketa hobetzen laguntzeko zeharkako tresna batzuk eduki behar direla. Horien artean daude lurraldeen arteko informazio homogeneoa izateko beharra, erronkak identifikatzeko eta konpontzeko metodologia komunak ezartzea edota lankidetzaz errazteko bazkideen identifikazioa sustatzea.

Sakonetako itsaslabarrak (Deba)

Sakonetako itsaslabarrak (Deba)

5. ARDATZA

Euroeskualdearen kudeaketa aurreratua

Lan-lerroak

5.1 Helburua

Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdea lankidetzaren arloko erreferentziazko lurralde gisa kokatzea bere jardueraren eremu guztietan, bere baitan egindako lanari eta lortutako emaitzei balioa emanez.

1. Lerroa

Komunikazioa eta posizionamendua.

5.2 Helburua

Euroeskualdearen errealitateari eta problematiketara egokitutako tresna eta zerbitzu espezifikoaren katalogoa garatzea, elkarlanerako ikuspegi ireki batetik, erantzuteko estrategia espezifikoak identifikatu, definitu eta kontzeptualizatzeko datuen eta informazioaren potentziala baliatuz.

1. Lerroa

Lurraldeko eronken kudeaketa aurreraturako tresnak.

5.1 Helburua

Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdea **lankidetzaren arloko erreferentziatzeko lurralde gisa kokatzea bere jardueraren eremu guztietan, bere baitan egindako lanari eta lortutako emaitzei balioa emanez.**

5.1.1 Lerroa

Komunikazioa eta posizionamendua.

Etorkizunerako erronkak

Euroeskualdeko herritarrei beronek 2014-2020 aldian gauzatutako jardueren balantzeari buruz egindako inkestak bi errealitate kontrajarri erakusten ditu: alde batetik, inkestatuen % 80,1ek uste du mugaz gaindiko lankidetzaren oso garrantzitsua edo funtsezkoa dela lurraldearen garapenerako, eta, bestetik, **parte-hartzaileen %43,6k ez daki Euroeskualdea lankidetzaren erakunde gisa existitzen denik** mugaz gaindiko lurraldeen garapen ekonomiko, sozial eta kulturala sustatzeko proiektuak garatzeko, mugaz gaindi, eskualde artean, zein Europa mailan.

Lankidetzaren benetako garapen-maila alde batera utzita, partaidetza-prozesuaren emaitzek Euroeskualdeak bere eremuko herritarrentzat duen lanaren garrantzia

adierazten dute, eta erronka argi bat ezartzen dute: **Euroeskualdearen existentziaren komunikazioa indartzeko beharra, haren jardueraren eta emaitzen balioa nabarmentzea, eta proiektu partekatu gisa duen posizionamendua hobetzea.**

Erronka horren aurrean, LLETak **komunikazio-estrategia propioa hedatzeko lan egin behar du**, bere existentzia eta egiten duen lana ezagutarazteko, mugaz gaindiko lankidetzaren interesa duten Euroeskualdeko eragileek bertara jotzea erraztuz. Gainera, estrategia horrek garatutako proiektu eta ekimen zehatzak ikusaraztea ahalbidetuko du, egindako lanari balioa emanez eta lan-ildo berriak sortzea ahalbidetuz.

Jarduerak

5.1.1.1. Komunikazio-plan bat garatzea, LLETek egindako lana ezagutarazteko eta Europan duen kokapena hobetzeko

Komunikazio-plan bat garatuko da Euroeskualdea bera eta egiten duen lana ezagutarazteko, Europan duen posizionamendua indartzean arreta berezia jarritz. Horretarako, beharrezkoa izango da kolektibo hartzaileen, lortu beharreko helburuen, jardueraren zehatzen eta adierazlearen estrategia argi bat ezartzea, Euroeskualdeak lankidetzaren arloan erreferentziatzeko lurralde gisa duen posizionamenduari hobekuntza lortzean izandako arrakasta-maila neurtu ahal izateko. Planean, Akitania Berriko, Euskadiko eta Nafarroako gobernuek Bruselan dituzten ordezkarietarako lankidetzaren sartuko da, Euroeskualdearen posizionamendua indartzeko, Europan komunikazio-lana finkatzearen ondoriozko sinergiak baliatuz.

Lizarra

5.2 Helburua

Euroeskualdearen errealitatera eta problematuketara egokitutako tresna eta zerbitzu espezifikoaren katalogoa garatzea, elkarlanerako ikuspegi ireki batetik, erantzuteko estrategia espezifikoak identifikatu, definitu eta kontzeptualizatzeko datuen eta informazioaren potentziala baliatuz.

5.2.1 Lerroa

Lurraldeko erronken **kudeaketa aurreraturako tresnak**.

Etorkizunerako erronkak

"Mugaz gaindiko berrikuspena" ekitaldiaren esparruan, Europako Batzordeak kontsulta publiko bat egin zuen herritarrek, erakundeek, enpresek eta agintari publikoek mugen bi aldeetan jardutean aurkitzen dituzten oztopo nagusiak identifikatzeko, bai eta identifikatutako oztopoen konponbide posibleak hautemateko ere. Lortutako emaitzek arazo nagusi gisa adierazten dituzte, besteak beste, oztopo juridiko eta administratiboak, hizkuntza-oztopoak, sarbide fisikoaren zailtasuna, desberdintasun ekonomikoak, administrazio publikoek elkarlanean aritzeko interesik ez izatea, desberdintasun soziokulturalak edo konfiantzarik eza.

Oztopo horietako batzuk aipatu dira mugaz gaindiko lankidetzaren indartzeko 2021-2027 Plan Estrategikoa egiteko prozesuan ere. Erronka horiek gainditu egin behar dira hurrengo aldirako zehaztutako helburuak eta asmoak betetzeko. Testuinguru horretan, ikusi da horietako asko elkarrekin egin daitezkeela zeharkako erantzun bat planteatzeko, eta horrek **kudeaketa-eredu adimendun baten oinarriak ezartzea ahalbidetuko duten tresna batzuk garatzea** eskatzen du.

Euroeskualdeak bere gain hartuko du identifikatutako **erronkei erantzun ahal izateko datuetan oinarritutako konponbide espezifikoak kontzeptualizatzeko eta ezartzeko** erronka.

5.2.1.2. Mugaz gaindiko oztopoak identifikatzeko eta ezaugarritzeko tresna bat garatzea, oztopo horiek konpontzeko proiektu zehatzak zehaztu ahal izateko

Euroeskualdeak dituen erronken identifikazioa eta ebazpena hobetze aldera, mugaz gaindiko oztopoen inbentario bizi bat eraikitzeke lan egingo da, oztopo horiei heltzeko orduan kontuan hartu beharreko funtsezko gaiak ezaugarritu eta identifikatzeko.

Inbentario horrek lan-esparru bat izango du, haren mantentze eta eguneratze-lanak ziurtatzeko; proiektuak aztertzeke eta artikulatzeko metodologia propio bat, eta Euroeskualdeko eragileek konponbidean parte hartzea ahalbidetuko duten mekanismoen definizio bat.

5.2.1.3. Proiektuetarako kideak bilatzeko tresna ezartzea

Jarduera-eremu guztietan lurraldeko eragile garrantzitsuak modu errazean identifikatzeko eta lankidetzaren proiektuak abian jartzeko bazkideak bilatzeko tresna bat izatea beharrezkoa dela nabarmendu da Plan Estrategikoa hau egiteko partaidetza-prozesuetan. Euroeskualdea bera izango da lan horren buru 2021-2027 aldiran.

Jarduerak

5.2.1.1. Euroeskualdeko scoreboard bat abian jartzea

Euroeskualdeak Akitania Berriko, Euskadiko eta Nafarroako Estatistika Institutuekin batera egindako lanak agerian utzi du zerbitzu berri bat taxutu eta martxan jarri behar dela, mugaz gaindiko lankidetzaren errazten duen eragile-lana egiten jarraitu ahal izateko, hiru lurraldeetako informazio koherentea, kalitatezkoa eta alderagarria eskura jarrita. Hala, adierazleen behaketan oinarritutako aginte-taula bat egingo da, eta taula hori hazten joango da erakundearen arteko lankidetzaren eredua zabaldu ahala.

Vayreseko gaztelua (Vayres)

3

Estrategiaren jarraipena

Kapitulu honetan, **Estrategiaren jarraipena, egokitzapena eta ebaluazioa** egiteko oinarriak ezartzen dira, eta baita strategiaren **bilakaera** eta exekuzioa **modu objektiboan neurtzeko eta ebaluatzeko** zenbait adierazle ere.

3.1 | Estrategiaren jarraipenerako eredua

LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen 2021-2027 Plan Estrategikoa **tresna bizi gisa sortu da, eta aurreikusi ez diren erronka eta lehentasun berrietara egokitzeko gai izango da.** Helburu hori gogoan, ezinbestekoa da **plangintza estrategikoa gainbegiratu eta haren egokitzapenari erantzuteko** gai izango den jarraipen-eredu bat antolatzea, proposatutako ekintzak behar bezala hedatzen direla eta zehaztu diren helburuak lortzen direla bermatzeko.

Plan Estrategiko honetarako proposatutako **jarraipen-eredua 3 mailatan** antolatu da:

Maila estrategikoa

- Planaren jarraipen-organo goren da.
- Euroeskualdearen lehentasunak eta helburu estrategikoak definitzen ditu Planaren indarraldi osoan (aldaketak barne).
- LLETaren jarduna urtero berresten du.

LLETaren Batzarra

Maila operatiboa

- Euroeskualdearen txostenak egiteko zuzeneko organoa da.
- Planaren implementazio operatiboa gainbegiratzea du helburu.
- Garatutako ekintzak ebaluatu eta ekintza gehigarriak proposa ditzake.

Batzorde Exekutiboa

Kontuak ematea

- Euroeskualdeak planaren jarraipenean parte-hartzeko gaitasuna ematen die hiru lurraldeetako herritarrei, jarduera-memoriak argitaratuz.
- Planaren hedapen operatiboan inplikatzeko da, jardueren arabera partaidetza-mekanismoak abiaraziz.

Euroeskualdeko hiritarrak

3.2 | Jarraipen eta ebaluazio adierazleak

2021-2027 Plan Estrategikoaren jarraipena eta ebaluazioa errazteko eta sustatu edo zuzendu beharreko balizko gaiak identifikatzeko, **2 mailako** adierazle-egitura bat ezarri da:

Adierazle estrategikoak

Euroeskualdeko testuingurua

Testuinguru sozioekonomikoaren berri emango duen adierazle-sorta bat ezarriko da, Plan Estrategikoaren ardatzen helburuei lotuta eta **Euroeskualdeko espazioan lotura duten arlo nagusien bilakaerari** buruzko ikuspegia eskainiko du. Zuzenean Euroeskualdearen jardueraren mende ez egonik ere, Planari lotuta dauden alderdien jarraipena egitea da helburua, Plan Estrategikoa indarrean dagoen bitartean landu daitezkeen egoerak edo aukera-nitxoak identifikatzeko aukera emanez.

Planaren jarraipen eta ebaluazio adierazleak

Planaren ezarpena

Adierazleen bigarren mailak Plan Estrategikoaren alderdi operatiboari egiten dio erreferentzia eta bertan jasotzen dira Euroeskualdearen jarduerarekin zuzenean lotutako adierazleak, proposatutako helburu espezifikoaren lorpenari loturikoak. Horien bidez, beraz, **aurreikusitako jardueren hedapenaren aurrerapen eta betetze-maila eta lortutako eragina ezagutu nahi dira.**

Erriberako merkatua (Bilbo)

Adierazle estrategikoak

Plan Estrategiko honen lanketan, **3 lurraldeen artean parekagarriak diren eremuak** identifikatzeko lan egin da, LLETaren jarduerak hobetu ditzakeen Euroeskualdeko espazioaren **alderdiei buruzko ikuspegi orokorra** eskaintzeko:

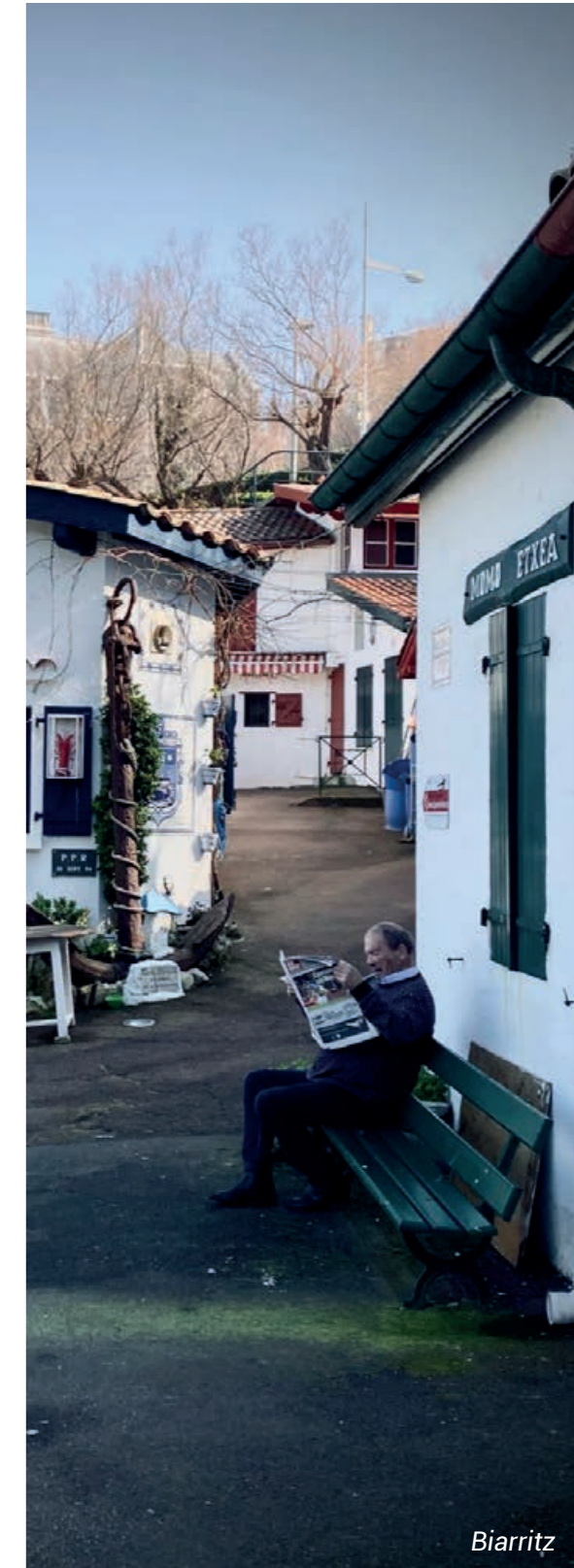
Arloa	Adierazlea	Akitania-Berria	Euskadi	Nafarroa
Eleaniztasuna	Euskararen ezaguera (%). 2016	%30*	%53	%23
	Ondoko hizkuntzaren ezagutza (gaztelania Akitania-Berrian eta frantsesa Euskadin eta Nafarroan), lurraldearen arabera (%). 2016	<i>Ez dago eskuragarri</i>	%20,0	%21,0
Gazteria	0-19 urte bitarteko biztanleriaren ehunekoa.	%21,9 (2017)	%18,2 (2020)	%20,6 (2020)
	Lanik egiten, ikasten eta prestakuntzarik jasotzen ez duten gazteak – 15 eta 24 urte bitartean. Guztira (%). 2020	%10,1	%8,2	%9,9
Kultura	Artea, entretenimendua eta aisialdi adararen balio erantsi gordina (%). 2018	%2,9	%4,9	%4,4
	Artea, entretenimendua eta aisialdi adarrean enplegatutako pertsonak (%). 2018	%5,2	%9,4	%8,3
Testuinguru ekonomikoa	Barne-produktu gordina (BPG), eurotan eta biztanle bakoitzeko, prezio korrontean (eurotan). 2018	29.569	35.201	32.141
Enplegua	Langabezia-tasa (15-64 urte). Guztira (%). 2020	%7,4	%10,7	%10,1
	Langabezia-tasa (15-64 urte). Emakumeak (%). 2020	%7,4	%10,8	%10,2
	Mugaz gaindiko langileak. 2017	3.212	390	261
Berrikuntza eta digitalizazioa	Eskualdeko Berrikuntzaren Indizea. 2021	93,1	103,6	98,1
	Enplegua teknologiaren eta ezagutza intentsiboaren sektoreetan (%). 2020	%2,3	%4,1	%2,9
Hezkuntza	Hezkuntza tertziarioa duten 25 eta 64 urte bitarteko pertsonak (5-8 mailak ISCED). Guztira (%). 2020	%34,9	%53,4	%48,4
Ingurumena	Berotegi-efektuko gasen isuriak (Milioika tona CO2 baliokide).	51,7 (2015)	18,6 (2019)	5,7 (2018)
Azpiegiturak	Autobideak (kilometroak 1.000 kilometro karratuko). 2018	17	69	37
	Trenbide-lineak (kilometroak 1.000 kilometro karratuko). 2018	40	76	21

* Ipar Euskal Herriko biztanleria

Planaren adierazle operatiboak

Proposatutako jarraipen-ereduaren bigarren mailaren helburua aurreikusitako **jardueren hedapenaren aurrerapen- eta betetze-maila ezagutzea da**, bai eta lortutako inpaktua neurtzea ere. Asmoa da, alde batetik, inplikaturako eragileak Planean aurreikusitako jarduketara guztiak egiten ari diren edo ez berrestea, haien garapena ezarritako ibilbide-orrian planifikaturakoaren arabera egiten ari den egiaztatzea, eta, bestetik, jarduketa espezifikoek formulazio estrategikoan hartutako konpromisoak betetzean duten eragina neurtzea (planteatutako ardatzak eta ildoak).

Horrela, adierazle operatiboak modu espezifikoan definitzen dira Plan Estrategikoan jasotako lan-ildo bakoitzerako ekimenen eta proiektuen arabera, eta urtero bilduko dira helburu bikoitzarekin: alde batetik, erakundearen gardentasuna indartzeko urtero jardueramemoretan aurkeztutako informazioaren bidez; bestetik, Planaren gobernantza-organoen aurrean kontuak emateko prozesua hobetzeko, hedatutako ekintzaren jarraipena erraztuz. Jarraian aurkeztzen dira erabiliko diren adierazleak, 2027rako proposatutako helburuak eta horiek lortzen lagunduko duten lan-ildoak.

Biarritz

Lan-taldeetan parte hartzen duten eragileen kopurua

126

1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa
 1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua
 2.3.1. Lurraldearen digitalizazioa bultzatzea
 2.5.2. Enplegu-eragileen arteko lankidetzaren ereduaren garapena
 3.1.1. Klima-aldaketaren eta aldaketa horrek Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka
 3.2.1. Euroeskualdeko lurralde-antolamendua
 3.2.2. Naturgune partekatuen kudeaketa
 3.3.1. Garraio multimodal, jasangarri eta kohesionatzailearen eskaintza
 3.4.1. Euroeskualdeko turismo jasangarriaren eredia garatzea
 4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea
 5.2.1. Lurraldeko erronken kudeaketa aurreraturako tresnak

Lan-talde kopurua

10

1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa
 1.2.2. Kultura eta kultura-ondarea bultzatzea, sektore estrategiko gisa
 1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua
 2.3.1. Lurraldearen digitalizazioa bultzatzea
 2.4.1. Ekonomia zirkularreko eredu baten aldeko apustua, baliabideen erabilera eraginkor, jasangarri eta berritzailearen bidez
 2.5.2. Enplegu-eragileen arteko lankidetzaren ereduaren garapena
 3.1.1. Klima-aldaketaren eta aldaketa horrek Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka
 3.2.1. Euroeskualdeko lurralde-antolamendua
 3.2.2. Naturgune partekatuen kudeaketa
 3.3.1. Garraio multimodal, jasangarri eta kohesionatzailearen eskaintza
 3.4.1. Euroeskualdeko turismo jasangarriaren eredia garatzea
 4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea
 5.2.1. Lurraldeko erronken kudeaketa aurreraturako tresnak

Lan-taldeen bilera kopurua

150

1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa
 1.2.2. Kultura eta kultura-ondarea bultzatzea, sektore estrategiko gisa
 1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua
 2.3.1. Lurraldearen digitalizazioa bultzatzea
 2.4.1. Ekonomia zirkularreko eredu baten aldeko apustua, baliabideen erabilera eraginkor, jasangarri eta berritzailearen bidez
 2.5.2. Enplegu-eragileen arteko lankidetzaren ereduaren garapena
 3.1.1. Klima-aldaketaren eta aldaketa horrek Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka
 3.2.1. Euroeskualdeko lurralde-antolamendua
 3.2.2. Naturgune partekatuen kudeaketa
 3.3.1. Garraio multimodal, jasangarri eta kohesionatzailearen eskaintza
 3.4.1. Euroeskualdeko turismo jasangarriaren eredia garatzea
 4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea
 5.2.1. Lurraldeko erronken kudeaketa aurreraturako tresnak

Adierazlea

Helburua 2027

Lotutako lan-lerroak

Lantaldeetatik abiatuta garatutako ekimenen kopurua	50	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Eleaniztasuna sustatzen laguntzea 1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa 1.2.2. Kultura eta kultura-ondarea bultzatzea, sektore estrategiko gisa 1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua 1.3.2. Mugaz gaindiko kirol-praktika 2.1.2. Euroeskualdeko sektore estrategikoak bultzatzea 2.2.1. Euroeskualdeko merkataritza-trukeak sustatzea 2.3.1. Lurraldearen digitalizazioa bultzatzea 2.4.1. Ekonomia zirkularreko eredu baten aldeko apustua, baliabideen erabilera eraginkor, jasangarri eta berritzailearen bidez 2.5.2. Enplegu-eragileen arteko lankidetzaren ereduaren garapena 3.1.1. Klima-aldaketaren eta aldaketa horrek Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka 3.2.1. Euroeskualdeko lurralde-antolamendua 3.2.2. Naturagune partekatuen kudeaketa 3.3.1. Garraio multimodal, jasangarri eta kohesionatzailearen eskaintza 3.4.1. Euroeskualdeko turismo jasangarriaren ereduaren garapena 4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea 5.2.1. Lurraldeko erronken kudeaketa aurreraturako tresnak
Lantalde bat baino gehiago inplikatzeko dituzten ekimenen kopurua	5	<ul style="list-style-type: none"> 2.5.2. Enplegu-eragileen arteko lankidetzaren ereduaren garapena 5.2.1. Lurraldeko erronken kudeaketa aurreraturako tresnak
Identifikatutako oztopo kopurua	20	<ul style="list-style-type: none"> 2.5.2. Enplegu-eragileen arteko lankidetzaren ereduaren garapena 5.2.1. Lurraldeko erronken kudeaketa aurreraturako tresnak
Garatutako lankidetzaren estrategiko kopurua	20	<ul style="list-style-type: none"> 1.2.2. Kultura eta kultura-ondarea bultzatzea, sektore estrategiko gisa 1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua 2.4.1. Ekonomia zirkularreko eredu baten aldeko apustua, baliabideen erabilera eraginkor, jasangarri eta berritzailearen bidez
Finantzaturiko proiektu kopurua	300	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Eleaniztasuna sustatzen laguntzea 1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa 1.2.2. Kultura eta kultura-ondarea bultzatzea, sektore estrategiko gisa 1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua 1.4.1. Gizarte-erronka garaikideekiko sentsibilizazioa eta prebentzioa 2.1.1. Lankidetzaren oinarritutako I+G+b ekosistema 2.1.2. Euroeskualdeko sektore estrategikoak bultzatzea 2.3.1. Lurraldearen digitalizazioa bultzatzea 2.6.2. Lanbide Heziketako espazio kohesionatua eta Euroeskualdeko errealitatera egokitua

Adierazlea
Helburua 2027
Lotutako lan-lerroak

Proiektuen deialdira aurkeztutako proiektu kopurua	550	1.1.1. Eleaniztasuna sustatzen laguntzea 1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa
Finantzaturiko proiektuetan parte hartzen duen kide kopurua	1.000	1.2.2. Kultura eta kultura-ondarea bultzatzea, sektore estrategiko gisa
Exekutaturako finantzaketa ehunekoa	%80	1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua
Proiektuen finantzaketa-bolumena	10.000.000 €	1.4.1. Gizarte-erronka garaikideekiko sentsibilizazioa eta prebentzioa
Apalankamendu inbertsio-bolumena	20.000.000 €	2.1.1. Lankidetzan oinarritutako I+G+b ekosistema 2.1.2. Euroeskualdeko sektore estrategikoak bultzatzea 2.3.1. Lurraldearen digitalizazioa bultzatzea 2.6.2. Lanbide Heziketako espazio kohesionatua eta Euroeskualdeko errealitatera egokitua
Proiektu eta ekimenetako parte-hartzaileen kopurua	7.425	1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua 1.4.1. Gizarte-erronka garaikideekiko sentsibilizazioa eta prebentzioa 2.1.1. Lankidetzan oinarritutako I+G+b ekosistema 2.6.2. Lanbide Heziketako espazio kohesionatua eta Euroeskualdeko errealitatera egokitua
LLETaren laguntzen eta beken onuradunen persona fisikoen kopurua	500	2.6.2. Lanbide Heziketako espazio kohesionatua eta Euroeskualdeko errealitatera egokitua
Euroeskualdeak finantzatu eta Europako finantzaketa erakartzen duten proiektuen kopurua	14	1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa 2.1.1. Lankidetzan oinarritutako I+G+b ekosistema 2.1.2. Euroeskualdeko sektore estrategikoak bultzatzea 2.4.1. Ekonomia zirkularreko eredu baten aldeko apustua, baliabideen erabilera eraginkor, jasangarri eta berritzailearen bidez 3.3.1. Garraio multimodal, jasangarri eta kohesionatzailearen eskaintza 3.3.2. Bidaariari informazio eta komunikazio teknologia berrietan oinarritutako informazioa ematea
Lortutako Europako finantzaketa bolumena	6.000.000 €	1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa 2.1.1. Lankidetzan oinarritutako I+G+b ekosistema 2.1.2. Euroeskualdeko sektore estrategikoak bultzatzea
Apalankamendu inbertsio-bolumena	9.230.000 €	2.4.1. Ekonomia zirkularreko eredu baten aldeko apustua, baliabideen erabilera eraginkor, jasangarri eta berritzailearen bidez 3.3.1. Garraio multimodal, jasangarri eta kohesionatzailearen eskaintza 3.3.2. Bidaariari informazio eta komunikazio teknologia berrietan oinarritutako informazioa ematea
Gauzatutako komunikazio-ekintza kopurua	36	1.2.1. Ekosistema kulturala sustatuko duen Euroeskualdea 2.6.2. Lanbide Heziketako espazio kohesionatua eta Euroeskualdeko errealitatera egokitua 3.1.1. Klima-aldaketaren eta aldaketa horrek Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka 5.1.1. Komunikazioa eta posizionamendua
Mugaz gaindiko langileen kontsulta-kopurua	600	2.5.1. LLET enpleguaren arloko informazio-kanal gisa

Adierazlea

Helburua 2027

Lotutako lan-lerroak

Adierazlea	Helburua 2027	Lotutako lan-lerroak
LLETak egindako ekitaldi eta jardunaldi kopurua	60	1.3.1. Euroeskualdeko gazteria kohesionatua eta konprometitua 1.3.2. Mugaz gaindiko kirol-praktika 2.1.1. Lankidetzan oinarritutako I+G+b ekosistema 2.2.1. Euroeskualdeko merkataritza-trukeak sustatzea 2.5.1. LLET enpleguaren arloko informazio-kanal gisa 2.5.2. Enplegu-eragileen arteko lankidetzaren ereduaren garapena 3.1.1. Klima-aldaketaren eta aldaketa horrek Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka
Abian jarritako parte-hartze prozesu kopurua	15	1.4.1. Gizarte-erronka garaikideekiko sentsibilizazioa eta prebentzioa 4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea
LLET komunikabideetan agertzea	350	5.1.1. Komunikazioa eta posizionamendua
LLETari buruzko ezagutza-maila	%70	4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea 5.1.1. Komunikazioa eta posizionamendua
Partaidetza-prozesuetan jasotako ekarpenen kopurua	200	4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea
LLETak parte hartzen duen ekitaldi eta jardunaldien kopurua	30	1.3.2. Mugaz gaindiko kirol-praktika 5.1.1. Komunikazioa eta posizionamendua
Sare sozialetako jarraitzaileen kopurua	5.250	5.1.1. Komunikazioa eta posizionamendua
LLETaren webguneetara egindako bisiten kopurua	100.000	1.2.1. Ekosistema kulturala sustatuko duen Euroeskualdea 2.5.1. LLET enpleguaren arloko informazio-kanal gisa 3.1.1. Klima-aldaketaren eta aldaketa horrek Euroeskualdean dituen ondorioen aurkako borroka 4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea 5.1.1. Komunikazioa eta posizionamendua
Jasotako aintzatespenak	5	5.1.1. Komunikazioa eta posizionamendua
LLETaren lanaren balorazioa	8/10	1.1.1. Eleaniztasuna sustatzen laguntzea 1.1.2. Euskara lurraldeko hizkuntza komun gisa 2.6.2. Lanbide Heziketako espazio kohesionatua eta Euroeskualdeko errealitatera egokitua 4.1.1. Euroeskualdearen eremuan mugaz gaindiko gobernantza garatzea 5.1.1. Komunikazioa eta posizionamendua

4.1 | Eskerrak

LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen 2021-2027 Plan Estrategikoa egiteko, lehentasuna eman zaio Euroeskualdeko kolektibo guztien parte-hartzeari, bai eta lurraldeko funtsezko eragile eta bazkideen, erakunde publiko eta pribatuen parte-hartzeari ere.

Kolektibo horiek guztiek burututako hausnarketa estrategikoko prozesuetan izandako parte-hartze eta lankidetzak aktiboari esker, Euroeskualdearen eta gizartearen errealitateetatik hurbil dagoen ikuspegi bat eduki ahal izan da. Horregatik, LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeko taldeak eskerrak eman nahi dizkie pertsona, eragile eta erakunde horiek egindako lanagatik, ekarpenengatik eta ahaleginagatik.

5

Eranskinak

- A. Herritarrek identifikatutako erronka eta lehentasunak
- B. Kanpo-diagnostikoa: aukera berriak Europan
- C. Barne-diagnostikoa: egungo eta etorkizuneko sektore estrategikoak
- D. Mugaz gaindiko lankidetzako beste esperientzia batzuk

5.A

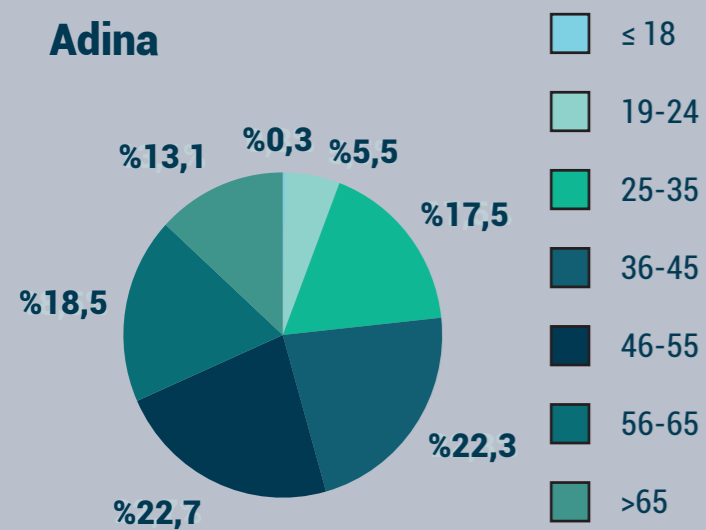
Herritarrek identifikatutako erronka eta lehentasunak

Parte-hartzaileen ezaugarriak

Jatorria

Adina

Generoa

Identifikatutako erronkak

Mugaz gaidiko lankidetzaren garrantzia

Herritarren %91,2 arrazoi sozioekonomikoengatik desplazatzen da eta langileen %89,7k uste du mugaz gaidiko lankidetzaren ezinbestekoa dela mugaz gaidiko herritarren garapenerako

Euroeskualdeko lehentasunak

Lankidetzarako zailtasunak

Oztopo administratiboak

Mugaz gaidiko garraio eskaintza

Informazio falta

Euroeskualdeko hizkuntzak ez ezagutzea

Sektore gakoak eta zerbitzu publikoak sustatzeko beharra

Inkestatutako pertsonen %31,7k uste du mugaz gaidiko lankidetzaren pixka bat garatuta dagoela, eta %5,4k uste du oso edo guztiz garatuta dagoela.

5.B

Kanpo-diagnostikoa: aukera berriak Europan

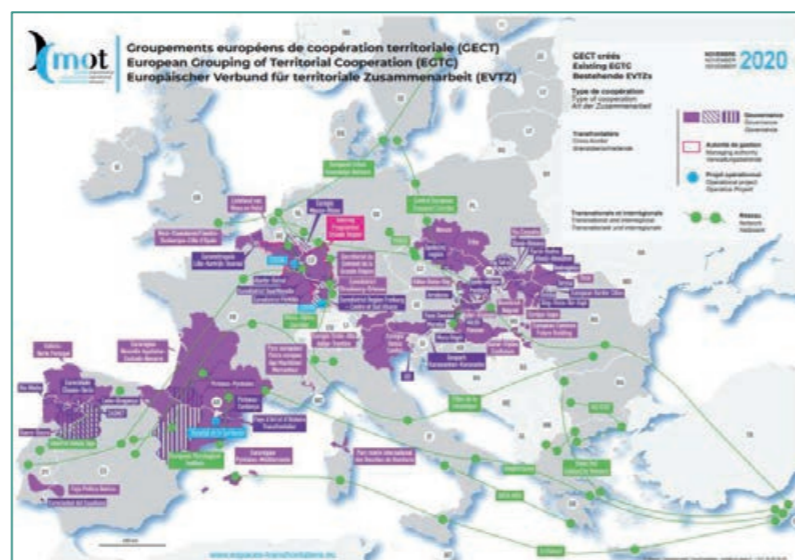

Mugaz gaidiko lankidetzaren esparru arauemailea

LLET, tresna bideratzailea

Lurralde Lankidetzarako Europako Taldeak (LLET) Estatu-kideen arteko zein haien eskualde edota tokiko autoritateen nazioz gaidiko zein eskualdeen arteko lankidetzaz errazteko tresna juridiko bat dira, eta Europar Batasuneko ekonomia, gizarte eta lurralde-koheretza indartzeko helburua dute.

Europako Eskualdeetako Batzordea da LLETen erregistroa kudeatzeaz arduratzen den erakundea eta 2020an argitaratutako txostenaren arabera, **Lurralde Lankidetzarako 80 Elkarte aktibo dira guztira Europan.**

COVID-19 paradigmaren araberako esparru estrategikoa

Europar Batasunak, COVID-19aren ondorio sozioekonomikoei aurre egiteko eta EBren epe luzeko lehentasunari heltzeko finantza-esparru bat prestatu du datozen urteetarako. Finantza-pakete horrek 1,8 bilioi euroko aurrekontua izango du, 2018ko prezioetan, eta honako hauek osatzen dute:

Hurrengo urteetarako EBren esparru estrategikoa

LLET, tresna bideratzailea

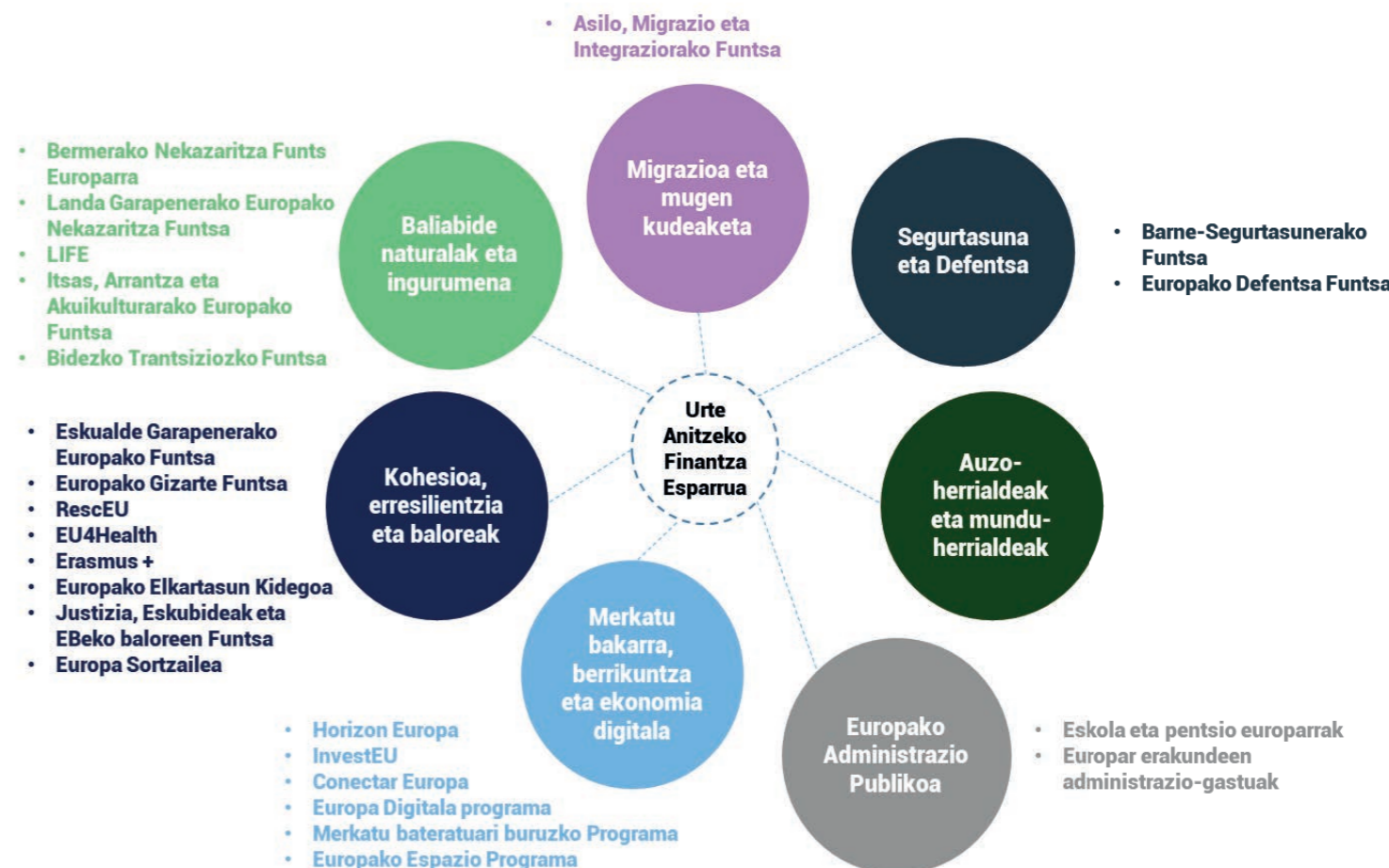
LLET Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdea **Europako lehentasunekin** lerrokatu da 2011n eratu zenetik. Ildo horretan, ezinbestekoa da Europako lehentasunak kontuan hartzea 2021-2027 Plan Estrategikoa garatzeari begira.

- Urte Anitzeko Finantza Esparrua (2021-2027), 1.210.900 bilioi eurokoa.
- Next Generation EU Berreskuratze Plana, 806.900* bilioi eurokoa.

Urte Anitzeko Finantza Esparrua (2021-2027) Europar Batasunaren epe luzerako aurrekontua da, eta Europar Batasuneko estatu kide guztien lehentasunak islatzen ditu, hala nola **eraldaketa digitala eta trantsizio ekologikoa.**

Ildo horretan, nabarmentzekoa da Urte Anitzeko Finantza Esparruaren gastu guztien %30 gutxienez, klimarekin lotutako proiektuetara bideratu behar dela: 2050ean neutraltasun klimatikoa lortzeko EBren helburua, 2030erako EBren klima-helburuak eta Parisko Akordioa indartzea dira baldintza horren helburua.

Horrela, Urte Anitzeko Finantza Esparru berriak barne hartzen dituen programak honako ardatz estrategiko hauen inguruan egituratzen dira:

* Prezio arrunten balioari dagokio. 750.000 bilioi euroren balioa zuen 2018an.

Bestetik, **Next Generation EU** COVID-19ak eragindako kalte ekonomiko eta sozialak konpontzeko sortu den Europar Batasuneko urte anitzeko finantza-esparruaren mekanismo gehigarria eta osagarria da.

NextGeneration EUk **806.900 milioi euro** ditu, eta **haren helburua pandemiak Europar Batasuneko herrialdeetako ekonomietan izan duen eraginari inbertsio eta erreformekin aurre egitea da**. Era berean, ekonomia zein enplegua jasangarriagoak eta erresilienteagoak izatea da asmoa, horrela etorkizuneko egoerarako sendo prestatuta egotea lortuz. Honako tresna hauek osatzen dute NGEU:

- **Europako Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoa:** NextGenerationEU programaren elementu zentrala da, eta **723.800 milioi euro** ditu EBko estatu kideek abiarazitako erreforma eta inbertsioak mailegu eta dirulaguntza bidez laguntzeko. Pandemiaren eragin ekonomiko eta soziala arintzea eta Europako ekonomiak eta gizarteak jasangarriagoak eta erresilienteagoak izatea da helburua; horrela, hobeto prestatuta egon daitezten, trantsizio ekologiko eta digitalerako erronka eta aukerei aurre egiteko.
- **Europako Lurraldeak eta Kohesioa Berreskuratze Laguntza (REACT-EB):** NextGenerationEUk **50.600 milioi euro**

jasotzen ditu REACT-EBrako. Ekimen berria da, eta COVID-19ari Erantzuteko Inbertsiorako Ekimena eta Koronabirus Plusari Erantzuteko Inbertsiorako Ekimenaren bidez aplikatutako **krisiari erantzuteko eta egoera konpontzeko neurriak indartu eta zabaltzen ditu**. Horrela, REACT-EB lagungarria izango da ekonomiaren susperraldi **ekologiko, digital eta erresilienterako**. Funts hauek Eskualde Garapenerako Europako Funtsaren (EGEF), Europako Gizarte Funtsaren (EGIF) eta behartsuenentzako Europako Laguntza Funtsaren (FEAD) esku jarriko dira.

- NextGenerationEUk **funts gehigarriak emango dizkie Europako beste programa edo funts batzuei**, hala nola Horizon Europa, InvestEU, Landa Garapena edo Bidezko Trantsiziorako Funtza.

Testuinguru horretan, Euroeskualdea osatzen duten hiru lurraldeek **lehentasun** hauek ezarri dituzte COVID-19aren krisiari aurre egiteko:

Akitania-Berria

- Krisia gainditzea eta erresilientzia erakustea
- Akitania-Berrian trantsizio ekologikoa eta energetikoa bultzatzea
- Garapen solidarioa
- Lurraldeak Trantsizio arrakastatsuetarako mobilizatzea

Horretarako, Akitania-Berriko Plana hainbat dinamiketan oinarritzen da:

- Néo Terra trantsizio energetiko eta ekologikorako bide-orria,
- Ekonomiaren Garapen, Berrikuntza eta Nazioartekotzeko Eskualde plana (SRDEII, 2016ko abenduan onartua)
- Eskualdeetako bide-orrietan hartutako sektore-estrategiak, COVID-19aren krisiaren testuinguru berrira egokituta.

Nafarroa

- Ekonomia iraultza digitalerako prestatzea eta ekintzaitza bultzatzea
- Trantsizio energetikoa bizkortzea
- Gizarte-kohesioa sustatzea eta aukera berdintasuna bermatzea
- Lurraldea egituratzea eta despopulazioaren aurka borrokatzea
- Gizarte anitza, erresilientea eta demokratikoa lortzea

Euskadi

- Osasungintza eta pertsonen zaintza
- Etengabeko ikaskuntza
- Energia berriztagarriak sortzea
- Mugikortasun jasangarria
- Administrazio, enpresa eta balio-kateen Digitalizazioa eta Berrikuntza
- Hiri-habitata
- Habitat naturala eta hondamendi naturalak prebenitzea
- Ekonomia Zirkularra

Lehentasun berriak: planeta osasuntsurako eta mundu digital berrirako trantsizioa

Euroeskualdearen 2021-2027 Plan Estrategikoa diseinatzean, kontuan hartu dira, bereziki, aurrez aipatutako estrategietan jasotako lehentasunak eta baita **Batzordeak 2019-2024 aldirako ezarritako 6 lehentasun hauek ere:**

Europako Itun Berdea

Klima-aldaketa eta ingurumenaren degradazioa Europak eta munduko gainerako herrialdeek aurre egin beharreko mehatxu existentziala dira. Europako Itun Berdea Europar Batasunari erronka horiei aurre egiteko **ekonomia jasangarria** eskainiko dion ibilbide-orria da.

Aro digitalera egokitutako Europa

Teknologia digitala pertsonen bizimodua aldatzen ari da. EBren estrategia digitalak eraldaketa hori **personentzat eta enpresentzat baliagarri izatea** nahi du, eta, aldi berean, Hemendik 2050era klimatikoki neutroa den Europaren helburua lortzen lagundu.

Pertsonen zerbitzura dagoen ekonomia

EBko merkatuko **ekonomia sozialak** ekonomiak **hazteko eta pobrezia eta desberdintasuna murrizteko aukera ematen du**. Horrela, Europa egonkorragoa lortuz, ekonomiak bete-betean erantzun diezaike EBko herritarren beharrei.

Horretarako, funtsezkoa da enpresa txiki eta ertainak indartzea, horiek baitira EBko ekonomiaren bizkarrezurra. Halaber, funtsezkoa da Kapital Merkatuen Batasuna osatzea eta Ekonomia eta Moneta Batasunean sakontzea.

Europa indartsuagoa munduan

Europako Batzordeak arauetan oinarritutako multilateralismoa eta munduko ordena defendatzen ditu EBk munduan duen **paper aktiboago eta ahots irmoago** baten bidez. Merkataritza-agenda sendoa, irekia eta bidezkoa funtsezkoa da EBk **munduko lider** gisa duen eginkizuna indartzeko, eta, aldi berean, klimaren, ingurumenaren eta lan-babesaren arloko arau zorrotzagoak bermatzeko.

Europako gure bizimoduaren sustapena

Europako beste lehentasun handietako bat oinarrizko eskubideen defentsa eta Zuzenbide-Estatua dira, **berdintasunaren, tolerantziaren eta justizia sozialaren** giltzarri gisa. Horrez gain, EBrentzat funtsezkoa da segurtasun-arriskuei heltzea, kontsumitzaileak babestea eta gaitzea, eta legezkoa eta segurua den migrazio sistema bat sustatzea, EBren kanpoko mugak kudeatuz, asilo-sistema modernizatuz eta herrialde elkartuekin lankidetzan estuan arituz.

Europako demokraziari beste bultzada bat ematea

Herritarrek zeregin nabarmenagoa izan behar dute erabakiak hartzeko prozesuan, eta rol **aktiboagoa** lurraldearen etorkizuneko lehentasunak ezartzean.

Horretarako, **mugaz gaindiko herritarrek** lurraldea bultzatzeko politiken eta estrategien garapenean **parte har dezaten** sustatzea ezinbestekoa izango da etorkizunean, demokrazia, gardentasuna eta osotasuna izan daitezen mugaz gaindiko lankidetzaren printzipio gidariak.

Urkulu urtegia (Aretxabaleta)

Finantzaketa lehentasun berriak

Aurrekontu-esparru berria

Finantzen ikuspegitik, 2021-2027 Plan Estrategikoa Europar Batasunak hurrengo urteetarako **finantza-esparruan ezarritako**

lehentasunekin lerrokatzea izan da Euroeskualdeak egindako ahaleginaren oinarria. Finantza-pakete horrek **1,85 bilioi euroko aurrekontu globala izango du**, 2018ko prezioetan, eta honako tresna hauek osatzen dute:

	UFE 2021-2027	NextGenEU 2021-2024	Guztira
1. Merkatu Bakarra, Berrikuntza eta Digitalizazioa	149,5	11,5	161
Horizon Europe	86,1	5,4	91,5
InvestEU Funtzak	3	6,1	9,1
Beste batzuk	60,4	-	60,4
2. Kohesioa eta Balioak	426,7	776,5	1203,2
Kohesio Funtzak eta ReactEU	376,6	50,6	427,2
RescEU	1,3	2	3,3
Berreskuratze eta Erresilientzia Mekanismoa	-	723,8	723,8
Beste batzuk	468,9	-	468,9
3. Ingurumena eta Baliabide Naturalak	401	18,9	419,9
Nekazaritza Politika Bateratua (NPB)	378,5	8,1	386,6
Bidezko Trantsiziorako Funtza	8,4	10,9	19,3
Beste batzuk	14	-	14
4. Migrazioa eta Mugen Kontrola	25,7	-	25,7
5. Erresilientzia, Segurtasuna eta Defentsa	14,9	-	14,9
6. Auzo-herrialdeak eta munduko herrialdeak	110,6	-	110,6
Auzotasuna, Garapena eta nazioarteko lankidetzak	79,5	-	79,5
Laguntza humanitarioa	11,6	-	11,6
Beste batzuk	19,5	-	19,5
7. Europako Administrazio publikoa	82,5	-	82,5
Guztira	1.210,9	806,8	2.018

* Prezio arrunten balioari dagokio. 750.000 milioi euroren balioa zuen 2018an.

Interreg: Lurralde Lankidetzarako Programa

Interreg **Europako eskualde-garapenerako finantzaketa-tresna bat da eta Kohesio Politikaren esparruan** kokatzen da. Helburu nagusia Europar Batasunaren ekonomia, gizarte eta lurralde garapena sustatzea da.

Hiru lankidetzak-ardatz handiren inguruan egituratzen da, bereziki: mugaz gaindiko lankidetzak (Interreg A), nazioz gaindiko lankidetzak (Interreg B) eta eskualdeen arteko lankidetzak (Interreg C).

Programa	Deskribapena
Mugaz gaindiko lankidetzak (Interreg A)	Europako mugaz gaindiko lankidetzak, Interreg A izenaz ezagutzen denak, zuzenean mugan edo muga ondoan dauden gutxienez bi Estatu Kideetako NUTS-3 eskualdeen arteko lankidetzak babesten du. Horrela, Interreg A programaren helburua mugako lurraldeek identifikatutako erronka komunei aurre egitea eta hazteko duten potentziala baliatzea da, bai eta lankidetzak-prozesua hobetzea ere, Batasunaren garapen harmoniatsu orokorra lortzeko.
Nazioz gaindiko lankidetzak (Interreg B)	Nazioz gaindiko lankidetzak, Interreg B izenaz ezagutzen denak, EBko hainbat herrialdetako eskualdeak hartzen ditu barne, dimentsio handiagoko eremuak osatuz. Horrela, EBren barruan lankidetzak eta eskualde-garapen hobeak sustatzea du helburu, ikuspegi bateratu eta komun baten bidez. Interreg B-k inbertsio sorta zabala babesten du berrikuntzarekin, ingurumenarekin, irisgarritasunarekin, telekomunikazioekin eta hiri-garapenarekin lotutako proiektuetan, besteak beste.
Eskualdeen arteko lankidetzak (Interreg C)	Eskualdeen arteko lankidetzak, Interreg C gisa ezagutzen denak, Europa mailan funtzionatzen du, EBko estatu kide guztiak, Norvegia eta Suitza barne hartuz. Ildo horretan, lankidetzak horrek jardunbide egokiak garatzeko sareak eraikitzen ditu eta eskualdeen arteko esperientziak trukatzeko eta transferitzea errazten du.

Interreg programaren esparruan, **Interreg V-A Espainia-Frantzia-Andorra (POCTEFA) Lurralde Lankidetzarako Programa nabarmentzen da**. Programa horren helburua hiru herrialdeen arteko integrazio ekonomikoa eta soziala indartzea da, eta baita mugako lurraldearen garapen jasangarria sustatzea ere.

POCTEFA 2021-2027 programa berria

Frantziaren eta Espainiaren arteko mugaz gaindiko lankidetzak-proiektuak finantzatzeko finantza-laguntzaren seigarren belaunaldia izango da, horrela, garapen adimenduna, jasangarria eta integraziailea babestuz. Programak lehentasuna emango die **I+G+b** arloari, **ETEn lehiakortasunari, karbono-isuri txikiko ekonomiari eta ingurumenari eta baliabideen erabilaren eraginkortasunari** buruzko proiektuei.

5.C

Barne-diagnostikoa: egungo eta etorkizuneko sektore estrategikoak

Ekonomi eta lan-sare heterogeneoa izatea

Hiru lurraldeetako egitura ekonomikoen azterketak **hegoaldearen eta iparraldearen arteko dikotomia azaleratzen du; lehena industrializatuago dago eta bigarrean sektore publikoa da nagusi eta lehen sektoreak garrantzi handiagoa du**, batez ere enpleguari dagokionez.

Sektoreak	Balio erantsi gordina			Enplegua		
						
Nekazaritza, basogintza eta arrantza	%4	%1	%4	%5	%1	%3
Industria (Eraikuntza izan ezik)	%14	%24	%30	%13	%20	%26
Eraikuntza	%6	%7	%6	%8	%6	%6
Merkataritza, garraioa, ostalaritza eta jatetxeak	%17	%21	%19	%21	%25	%22
Informazioa eta komunikazioa	%2	%3	%2	%2	%3	%2
Finantza-jarduerak eta aseguruak	%3	%3	%3	%3	%2	%1
Higiezin jarduerak	%13	%11	%9	%1	%1	%1
Jarduera profesionalak, zientifikoak eta teknikoak	%9	%8	%7	%8	%10	%8
Administrazio publikoa eta defentsa	%27	%17	%16	%34	%24	%23
Arteak, aisia eta entretenimendua	%3	%5	%4	%5	%8	%7

Iturria: Datuetatik abiatutako barne lanketa: Balio erantsi gordina oinarrizko prezioetan NUTS 3 eskualdeetan (Eurostat, 2016); Enplegua adinaren eta jarduera ekonomikoaren arabera NUTS 2 eskualdeetan (NACE Rev. 2) (Eurostat, 2019)

Hezkuntza sistema lehiakorak izatea

Azterlanean jasotako adierazleek erakusten dute **hezkuntzak indar handia** duela Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeko hiru lurraldeetan, bereziki **goi-mailako hezkuntzaren eta etengabeko ikaskuntzaren eremuan**. Ildo horretan, hezkuntza da Euroeskualdean eragin positiboa izango duten lankidetzak eraikitze eta garatzeko beste indarguneetako bat.

Ildo horretan, **hezkuntza arloan**, lurralde bakoitza eremu espezifiko hauetan nabarmentzen da, *Regional Innovation Scoreboard-en* aztertutako Europako eskualdeei dagokienez:

Berrikuntzaren garapena sustatzeko beharra

Azterketan ikusten denez, Akitania-Berria Euskadi Nafarroa **Euroeskualdeak maila ertain-altua du, oro har, berrikuntzari dagokionez eta bide luzea du oraindik aurrean**. Testuinguru horretan, eta dauden osagarritasunak baliatuz, Euroeskualdean I+G garatzeko lurraldeen arteko trukea erraztuko duen tresna gisa egonkortu behar du LLETak, **lurraldean jarduten duten berrikuntza-eragileen sare zabala** oinarritzat hartuta.

Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdea **berrikuntza-maila ertaina** duen lurraldea da, eta **Euskadi da hiruren artean indar handiena duen** lurraldea (119,02 puntu 2021ean, EBrekin alderatuta). Bestalde, **Nafarroak** (112,63) eta **Akitania-Berriak** (106,96) **berrikuntza-maila ertaina** dute.

	Akitania-Berria*	Euskadi	Nafarroa	NAEN Euroeskualdea
Puntuazio orokorra	106,96	119,02	112,63	112,87
Berrikuntza-maila	Ertaina	Sendoa	Ertaina	Ertaina
Hirugarren Hezkuntza	0,619	1,000	0,963	0,861
Etengabeko ikaskuntza	0,580	0,484	0,484	0,516
Batera aurkeztutako nazioarteko argitalpen zientifikoak	0,494	0,687	0,696	0,626
Argitalpen aipatuak	0,501	0,614	0,555	0,557
Gaitasun digitalak	0,518	0,640	0,666	0,608
Sektore publikoaren I+Gko gastua	0,316	0,318	0,373	0,336
Enpresa-sektorearen I+Gko gastua	0,293	0,549	0,413	0,418
Berrikuntza teknikoko ETEen gastuak, I+G arloarekin zerikusirik ez dutenak	0,474	0,280	0,466	0,407
Berrikuntzako gastua enplegatu bakoitzeko	0,590	0,688	0,618	0,632
IKT espezialista enplegatuak	0,232	0,427	0,303	0,321
Produktuaren berrikuntza	0,624	0,408	0,264	0,432
Berrikuntza negozio-prozesuetan	0,563	0,367	0,286	0,405
Beste batzuekin lankidetzan aritzen diren ETE berritzaileak	0,563	0,640	0,398	0,534
Baterako argitalpen publiko-pribatuak	0,467	0,715	0,626	0,603
PCT patenteen eskaerak	0,481	0,399	0,472	0,451
EBko diseinu-eskaerak	0,233	0,424	0,488	0,382
Diseinu-aplikazioak	0,339	0,358	0,497	0,398
Ezagutzan intentsiboak diren jardueretako enplegua	0,309	0,706	0,696	0,570
Enplegua enpresa berritzaileetan	0,575	0,473	0,414	0,487
Produktu berritzaileen salmentak	0,450	0,722	0,524	0,565
Partikula finen emisio atmosferikoak	0,737	0,604	0,685	0,675
2021eko Eskualdeko Berrikuntza Indizea	0,501	0,557	0,527	0,528

Iturria: Regional Innovation Scoreboard (Europako Batzordea, 2021)

* Zifra hau Akitania, Limousin eta Poitou-Charentes eskualde ohien emaitzen batzabestekoari dagokio.

Lehentasan estrategiko komunak bultzatzea

Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdeak **gogoeta egin behar du hiru lurraldeetako berrikuntza-estrategiak hedatzen laguntzeko duen eginkizunari eta posizionamenduari buruz**; eragile bideratzaile gisa duen rola baliatu behar du **eremu estrategiko komunetan mugaz gaindiko lankidetzaproiektuak abian jartzeko** eta sinergiak sortu eta ahalik eta emaitza onenak lortzeko **hiru lurraldeetako gaitasunak koordinatzeko**.

Akitania-Berriko, Euskadiko eta Nafarroako espezializazio adimenduneko estrategien berrikuspenak lankidetzaproiektuak garatzeko **konbergentziatzko 6 sektore** identifikatzeko aukera ematen du:

Sektorea	Espezializazio Adimendunaren Estrategia (RIS3) - Akitania-Berria	Euskadiko 2030erako Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Plana (ZTBP)	S3 Nafarroa
Osasuna	Osasuna Silver Economy	Osasun pertsonalizatua	Osasuna
4.0 Industria	Aeronautika, sektore espaziala eta Defentsa Materialen kimika Fotonika, laserra eta elektronika	Industria Adimenduna	Automozioa eta mekatronika
Nekazaritzako elikagaien industria	Nekazaritza, nekazaritzako elikagaien industria eta arrantza	Elikadura osasungarria	Elikadura-katea
Energia berritzaileak	Energia, biltegitratzea eta bateriak Hazkunde urdina	Energia garbiagoak	Energia berritzaileak eta baliabideak
Ekonomia berdea	Eraikuntza jasangarria Basoa, zura eta papera	Ekoberrikuntza Hiri jasangarriak	Nafarroa Jasangarria
Sormen industriak	Kultura eta sormen industriak Larrua, luxuzko artikulua, ehunak eta artisautza	Euskadi sortzailea	Industria sortzaileak eta digitalak

5.D

Mugaz gaindiko lankidetzako beste esperientzia batzuk

Aztertutako mugaz gaindiko lankidetzako erakundeak

Sustatu nahi den Euroeskualde eredu gogoan izanik, Euroeskualdearen diagnostikoa egiteko barne-prozesua abiaraztetik haratago, baliagarria da **mugaz gaindiko lankidetzako beste erakunde batzuen azterketa egitea ere, haien praktika egokiak** Akitania-Berria Euskadi Nafarroa Euroeskualdearen **inspirazio-iturri izan daitezten**. Praktika horiek kontuan hartu dira Plan Estrategikoaren hausnarketa garatzeko.

Egindako azterketaren bidez, **mugaz gaindiko lankidetzaren arloko zenbait joera identifikatu** dira, eta hemen jarraian azaltzen dira:

Bizi-kalitatea

- Euroeskualdeko identitatea eraikitzea
- Fokua biztanle gazteetan eta adinekoetan jartzea
- Euroeskualdeko kultura hezkuntza-curriculumaren elementu gisa
- Euroeskualdeko errealitatera egokitutako **administrazio publikoa**

Lehiakortasun ekonomikoa

- "Mugaz gaindiko benetako enpresa-parkeak" garatzea
- **I+G+b integratua**, lehiakortasun-estrategien funtsezko elementu gisa
- Mugaz gaindiko **lan-indarrerako erraztasunak**
- **Lankidetzaren publiko-pribatuaren** aldeko apustua, ekintzaitetza sustatzeko

Jasangarritasuna

- Mugaz gaindiko lankidetzaren **trantsizio energetikoari** ekiteko tokiko erantzun gisa
- **Mugikortasun-aukerak** sustatuz lurraldearen jasangarritasunari laguntzea: mugikortasun-eredu integratu eta iraunkorrak

Beste gai batzuk

- Mugaz gaindiko lankidetzarako erakundeak, **informazio-plataforma zentralizatu** gisa
- **Mugaz gaindiko behatokiak** sortzea, lurralde-adimenaren eruedetarantz aurrera egiteko
- **Herritarren parte-hartzearen** gero eta garrantzi handiagoa
- **Digitalizazioa**, lurralde kohesiorako tresna

Pilateko duna

RÉGION
**Nouvelle-
Aquitaine**

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Gobierno
de Navarra Nafarroako
Gobernua

• **E** **EURORÉGION**
EUROESKUALDEA
EURORREGIÓN

NOUVELLE-AQUITAINE • EUSKADI • NAVARRE
AKITALIA BERRIA • EUSKADI • NAFARROR
NUEVA AQUITAÑA • EUSKADI • NAVARRA